ARCHIWUM PAŃSTWOWE W BIAŁYMSTOKU

Nr zespołu: **47**
Nazwa zespołu: **Urząd Wojewódzki Białostocki 1920-1939**
Sygnatura: **115**

Miesięczne sprawozdania sytuacyjne starostwa powiatowego w Bielsku Podlaskim z zakresu bezpieczeństwa z 1938 r.

Spis zawartości:

1. Sytuacyjne sprawozdanie z zakresu bezpieczeństwa **za m. styczeń 1938 r.**
   - I. Sytuacja ogólna
   - II. Ruch wywrotny
   - III. Ruch zawodowy
   - IV. Strajki
   - V. Stan bezpieczeństwa
   - VI. Sprawy graniczne
   - VII. Szpiegostwo, sabotaż i dywersja
2. Sytuacyjne sprawozdanie z zakresu bezpieczeństwa **za m. luty 1938 r.**
   - I. Sytuacja ogólna
   - II. Bezpieczeństwo ogólne
   - III. Ruch zawodowy
   - IV. Ruch komunistyczny i pokrewne
   - V. Wywrotowa działalność polskich organizacji politycznych
   - VI. Ukraiński ruch nielegalny
   - VII. Szpiegostwo. Dywersja
3. Sytuacyjne sprawozdanie z zakresu bezpieczeństwa **za m. marzec 1938 r.**
   - I. Sytuacja ogólna
   - II. Bezpieczeństwo ogólne
   - III. Ruch zawodowy
   - IV. Ruch komunistyczny i pokrewne
   - V. Wywrotowa działalność polskich organizacji politycznych
   - VI. Ukraiński ruch nielegalny
   - VII. Szpiegostwo. Dywersja
4. Sytuacyjne sprawozdanie z zakresu bezpieczeństwa **za m. kwiecień 1938 r.**
   - I. Sytuacja ogólna
   - II. Bezpieczeństwo ogólne
   - III. Ruch zawodowy
   - IV. Ruch komunistyczny i pokrewne
   - V. Wywrotowa działalność polskich organizacji politycznych
   - VI. Ukraiński ruch nielegalny
   - VII. Szpiegostwo. Dywersja
5. Sytuacyjne sprawozdanie z zakresu bezpieczeństwa **za m. maj 1938 r.**
   - I. Sytuacja ogólna
   - II. Bezpieczeństwo ogólne
   - III. Ruch zawodowy
   - IV. Ruch komunistyczny i pokrewne
   - V. Wywrotowa działalność polskich organizacji politycznych
   - VI. Ukraiński ruch nielegalny
   - VII. Szpiegostwo. Dywersja
6. Sytuacyjne sprawozdanie z zakresu bezpieczeństwa **za m. lipiec 1938 r.**
   - I. Sytuacja ogólna
   - II. Bezpieczeństwo ogólne
   - III. Ruch zawodowy
   - IV. Ruch komunistyczny i pokrewne
   - V. Wywrotowa działalność polskich organizacji politycznych
   - VI. Ukraiński ruch nielegalny
   - VII. Szpiegostwo. Dywersja
7. Sytuacyjne sprawozdanie z zakresu bezpieczeństwa **za m. sierpień 1938 r.**
   - I. Sytuacja ogólna
   - II. Bezpieczeństwo ogólne
   - III. Ruch zawodowy
   - IV. Ruch komunistyczny i pokrewne
   - V. Wywrotowa działalność polskich organizacji politycznych
   - VI. Ukraiński ruch nielegalny
   - VII. Szpiegostwo. Dywersja
8. Sytuacyjne sprawozdanie z zakresu bezpieczeństwa **za m. wrzesień 1938 r.**
   - I. Sytuacja ogólna
   - II. Bezpieczeństwo ogólne
   - III. Ruch zawodowy
   - IV. Ruch komunistyczny i pokrewne

V. Wywrotowa działalność polskich organizacji politycznych
VI. Ukraiński ruch nielegalny
VII. Szpiegostwo. Dywersja

9. Sytuacyjne sprawozdanie z zakresu bezpieczeństwa **za m. październik 1938 r.**
I. Sytuacja ogólna
II. Bezpieczeństwo ogólne
III. Ruch zawodowy
IV. Ruch komunistyczny i pokrewne
V. Wywrotowa działalność polskich organizacji politycznych
VI. Ukraiński ruch nielegalny
VII. Szpiegostwo. Dywersja

10. Sytuacyjne sprawozdanie z zakresu bezpieczeństwa **za m. listopad 1938 r.**
I. Sytuacja ogólna
II. Bezpieczeństwo ogólne
III. Ruch zawodowy
IV. Ruch komunistyczny i pokrewne
V. Wywrotowa działalność polskich organizacji politycznych
VI. Ukraiński ruch nielegalny
VII. Szpiegostwo. Dywersja

11. Sytuacyjne sprawozdanie z zakresu bezpieczeństwa **za m. grudzień 1938 r.**
I. Sytuacja ogólna
II. Bezpieczeństwo ogólne
III. Ruch zawodowy
IV. Ruch komunistyczny i pokrewne
V. Wywrotowa działalność polskich organizacji politycznych
VI. Ukraiński ruch nielegalny
VII. Szpiegostwo. Dywersja

[illegible] POWIATOWY
[illegible] Podlaski

Nr. [illegible] 42/37

Bielsk Podl., dnia /II 1938 r.

Sytuacyjne sprawozdanie z zakresu bezpieczeństwa za miesiąc styczeń 1938 r.

PODFNE

Do

Urzędu Wojewódzkiego

w Białymstoku

/Wydział Społ. - Polityczny/

Nar

Przedkładam sytuacyjne sprawozdanie z zakresu bezpieczeństwa za miesiąc styczeń 1938 r.

[illegible] KORPUSU No IX.
[illegible]
LUT. 1938 97i
[illegible]

STAROSTA POWIATOWY

/Z. Januszkiewicz/

Otrzymują:

D.O.K. Nr. IX /Sam.Refer.Informac.

w Brześciu n.B

Pan Starosta Powiatowy w Białymstoku
" " " w Ostrowi Mazow.
" " " w Wysoko - Mazow.
" " " w Wołkowysku
" " " w Brześciu n.B
" " " w Prużanie.

12/II-38 [illegible] IX.

2

ROZDZIAŁ I. Sytuacja ogólna.

Stan bezpieczeństwa pod względem kryminalnym, w okresie sprawozdawczym - uległ znacznej poprawie.

Zlikwidowano fałszerza monet, mieszkańca wsi Kuzawa, gm.Kleszczele Pieniżka Pantelejmona, który równocześnie przez siebie wyrabiane monety - puszczał w obieg na terenie powiatu bielskiego i brzeskiego. Pieniżek osadzony został w więzieniu.

Stronnictwo Narodowe, po przywróceniu działalności - rozpoczęło akcję bojkotową, lecz ta nie przybiera ostrzejszych form. Akcja ogranicza się do łagodnego i spokojnego bojkotu żydów. Dotychczas/po odwieszeniu/ przeprowadzone była na terenie Brześcia i Ciechanowca.

W miesiącu styczniu przeprowadzona była dalsza likwidacja rejonu białowieskiego KPZR. rozpoczęta w 1937 r. W wyniku likwidacji, na polecenie Wiceprokuratora V rej. S.Okręgowego zatrzymano 19 osób, z których 12 oddanych zostało - pod dozór policyjny, resztę zwolniono bez zastosowania środka zapobiegawczego. Organizacja komunistyczna prawie żadnej działalności nie przejawiła. Rozbudowanie rejonu hajnowskiego w dalszym ciągu jest sprawą aktualną, jednak i na tym odcinku żywszej akcji nie zanotowano.

Klasowy związek zawodowy w Hajnówce - rozpoczął dość intensywną akcję na terenie Hajnówki w kierunku poprawy zarobków robotników, polepszenie warunków pracy oraz zawarcia umowy zbiorowej w Zakładach Drzewnych.

Ponadto tenże związek prowadzi akcję na terenie fabryki " Terebenthen" w Hajnówce, w kierunku zatrudnienia przez fabrykę robotników, zredukowanych w okresach poprzednich.-

3

ROZDZIAŁ II. Ruch zawodowy.

1/ Uwagi ogólne.

W okresie sprawozdawczym klasowy związek zawodowy w Hajnówce przeważnie dość energiczną akcję na terenie Hajnówki, w kierunku zawarcia umowy zbiorowej z robotnikami przez Zakłady Drzewne; zaś na terenie fabryki "Terebenthen" w sprawie przyjęcia do pracy zredukowanych robotników.

W Hurcu również było prowadzone dość ożywione akcje w kierunku poprawy pracy robotników tartaku państwowego.

ZZZ. w Bielowieży prowadził akcję w kierunku zatrudnienie przez kierownictwo tartaku w Orłani - robotników, należących do ZZZ.

Bezrobotni zachowywali się spokojnie. Jedynie tylko w Hajnówce w wystąpili z żądaniem zwiększenia im racji żywnościowych.

2/ Ruch organizacyjny i zgromadzeniowy:

W okresie sprawozdawczym na terenie powiatu - odbyły się następujące zebrania:

1/ w dniu 2.I - zebranie robotników związku klasowego w Hajnówce, w liczbie około 250 osób. Omawiano sprawy zawodowe, organizacyjne, polepszenie warunków pracy i płac, i sprawę ubezpieczalni społecznej.

2/ w dniu 2.I - zebranie robotników związku klasowego w Hurcu, w liczbie 17 osób. Omawiano sprawę werbowania nowych członków do związku oraz zawarcie umowy zbiorowej z robotnikami tartaku państwowego.

3/ w dniu 5.I - zebranie robotników, członków związku klasowego, zatrudnionych w tartaku państwowym w Hurcu, w liczbie 45 - w sprawie wyboru delegatów. Na zebraniu równocześnie postanowiono złożyć prośbę do Dyrekcji w Siedlcach - o przeniesienie Jakubczyka z kierownictwa tartaku - za niestosowne jego zachowanie się w stosunku do robotników.

4/ w dniu 6.I - zebranie członków sekcji związku klasowego w Orli, w liczbie 24- omawiano sprawy organizacyjne.

5/ w dniu 16.I - zebranie członków ZZZ. w Siemiatyczach, w licznie 60 osób. Na zebraniu dokonano wyboru nowego zarządu. W skład nowego zarządu weszli : a/ Wróblewski Ludwik - jako prezes, b/ Rudnicki Stanisław - jako wiceprezes, c/ Aleksiejuk Adam - jako skarbnik, d/ Furchel Kazimierz - jako sekretarz i e/ Kowalczuk Antoni - zastępca sekretarza.

6/ w dniu 22.I - zebranie członków związku robotników odzieżowych w Bransku, w celu wyboru nowego zarządu, w skład którego weszli: 1/Kac Kliasz - jako prezes, 2/ Glik Nachman- jako sekretarz i 3/ Pulszański Mordko - jako skarbnik. Ponadto na zebraniu tym omawiano sprawy organizacyjne związku.

7/ w dniu 23.I - zebranie robotników, należących do związku klasowego w Hajnówce, w liczbie około 500 osób. Omawiano sprawy organizacyjne, zawodowe, polepszenie warunków pracy i płacy oraz Ubezpieczalni Społecznej.

8/ w dniu 23.I.- zebranie członków ZZZ. w Białowieży, na którym wysunięto żądanie, zatrudnienia przez tartak w Grudku 12 robotników, członków ZZZ.

9/ w dniu 23.I - zebranie członków związku klasowego w Orli - w sprawach organizacyjnych.

10/ w dniu 30.I - zebranie członków związku klasowego w Orli - w sprawach organizacyjnych.

11/ w dniu 30.I - zebranie członków ZZZ. w Białowieży w tymże celu co i w dniu 23.I b.r.

12/ w dniu 30.I - zebranie robotników związku klasowego w Hajnówce, w liczbie około 400 osób, w celu omówienia warunków pracy, mieszkaniowych, opałowych oraz Ubezpieczalni Społecznej.

3/ Akcja prewencyjno- represyjna : - negatywna.

4/ Bezrobotni:

5

Ogólnie na terenie powiatu bielskiego, w miesiącu styczniu - zanotowano 1230 bezrobotnych. Z tych na terenie gminy bielskiej - 233, gminy brzeskiej - 52, siemiatyckiej - 40, gm. Boćki - 36, gm. Mielnik - 20, gm. białowieskiej - 97, gm. milejczyckiej - 52 i na terenie Hajnówki - około 700 osób.

Nastrów wśród bezrobotnych spokojny. Wystąpień z bezrobotnymi nie było żadnych. Jedynie tylko w Hajnówce, w dniu 11 stycznia b.r. bezrobotni w licznie 100 osób, przyszli do Zarządu Gminy z żądaniem zwiększenia im racji żywnościowych. Po podaniu im do wiadomości przez wójta Kowalczyka, że w myśl decyzji Pana Wicestarosty Powiatowego - racja zwiększona im być nie może - zebrani rozeszli się spokojnie do swych domów.

5/ Zatargi zbiorowe - strajki:

W dniu 14 stycznia b.r. zastrajkowali robotnicy piekarni Słuchowskiego w Bielsku Podlaskim, w liczbie 4. Jako powód - zwolnienie z pracy 2 robotników przez Słuchowskiego. W dniu 16.I b.r. Słuchowski cofnął zwolnienie - i strajk został zlikwidowany.

W dniu 24.I b.r. w lokalu Związku legionistów w Hajnówce, członkowie tegoż związku Borkowski Stanisław, Bilski Franciszek i Lewandowski Wincenty - zamknęli się i rozpoczęli głodówkę z powodu zwolnienia ich z pracy w Zakładach Drzewnych. W dniu 25 stycznia b.r. na żądanie prezesa związku - głodujący otworzyli lokal, opuścili go i rozeszli się do domów.

W dniu 24 stycznia b.r. w Zakładach Drzewnych w Hajnówce - została uruchomiona III zmiana. Otrzymało pracę 150 osób.

ROZDZIAŁ III. Bezpieczeństwo ogólne.

1/ Użycie broni przez policję - negatywne.

2/ Użycie broni przez innych funkcjonariuszów publicznych- negatywne.

3/ Zamachy na życie policjantów i innych funkcjonariuszów publicznych - negatywne.

4/ Występienie przeciwko policji i innych funkcjonariuszów publicznych:

W okresie miesiące styczniu b.r. na terenie powiatu zanotowano 14 oporów jednostkowych uniemożliwiających funkcjonariuszom, w czasie ściągania przez nich zaległych podatków, poważniejszych jednak następstw wskutek tych oporów - nie było.

5/ Zakłócenie spokoju publicznego - negatywne.

6/ Bezpieczeństwo na kolejach - negatywne.

7/ Uszkodzenie linii telefonicznych - negatywne.

8/ Włamania do urzędów i instytucji publicznych - negatywny.

9/ Zabójstwa i uszkodzenia ciała : W okresie sprawozdawczym - zabójstw nie było. Zanotowano 13 wypadków uszkodzeń cielesnych - przeważnie na wsi w czasie zabaw - motywy porachunków osobistych.

10/ Rozboje - negatywne.

11/ Podpalenia - negatywne.

12/ Ucieczka więźniów: w dniu 3 stycznia b.r. mieszkaniec wsi Borowe Nóżka, gm. Mrozowo - Borofiejuk Jan, odbywający karę aresztu w areszcie gminnym gminy mrozowskiej - w Korowcu, w czasie przechadzki- zbiegł. Ujęty został w dniu 27 stycznia b.r. w Siedlcach.

W dniu 21 stycznia b.r. Tyszko Sergiusz, mieszkaniec Białowieży, odbywający karę aresztu w areszcie przy Zarządzie Gminy Białowieża - zbiegł z pod dozoru strażnika. Został on zatrzymany w tymże dniu i osadzony z powrotem do aresztu.

13/Katastrofy - negatywne.

14/ Inne: Na terenie powiatu - pojawiły się w obiegu w większej ilości monety fałszywe. W wyniku obserwacji osób podejrzanych, został na terenie Wysoko-Litewska zatrzymany Pieniżin Pantelejmon,

mieszkaniec wsi Kuzawa, gminy Kleszczele, który wyrabiał i puszczał w obieg na terenie powiatu bielskiego i brzeskiego fałszywe monety 50 groszowe.

Pienzin został osadzony w więzieniu. W dochodzeniu Pienzin przyznał się do wyrobu i kolportażu fałszywych monet.

8

ROZDZIAŁ IV. Ruch komunistyczny i pokrewne.

1/ Ogólna ocena sytuacji:

Organizacja komunistyczne, w miesiącu styczniu b.r. na terenie powiatu - nie wykazała większej akcji.

W Bielsku Podlaskim, w związku z zamierzeniami wyborów nowego zarządu Zjednoczenia Szkół Żydowskich - komuniści żydzi dążą do wprowadzenia swoich ludzi do tego zarządu.

2/ Ruch organizacyjny - słaby.

3/ Trockiści i ruch opozycyjny w Kompartii wogóle - negatywne.

4/ Wystąpienia zewnętrzne - negatywne.

5/ Wystąpienia na terenie więzień - negatywne.

6/ Terror partyjny - negatywny.

7/ Zaopatrywanie się w broń, przechowywanie broni, ćwiczenia z bronią i wystąpienia zbiorowe - negatywne.

8/ Poszczególne kierunki akcji, kampanie, pochody - negatywne.

9/ KZMP. Pionier i organizacje komunistyczne na terenie szkolnym - negatywne.

10/ Czerwona Pomoc - negatywne.

11/ Akcja represyjno-prewencyjna organów bezpieczeństwa - w okresie sprawozdawczym przeprowadzona była dalsza likwidacja RK.KPZB. Białowieża, rozpoczęta w 1937 r. W wyniku likwidacji zatrzymanych zostało, na polecenie Wiceprokuratora V rej. Sądu Okręgowego w Białymstoku - 19 osób, z których w stosunku do 12 zastosowany został, jako środek zapobiegawczy - dozór policji, reszta zwolnieni zostali przez ~~xxxxxxxxxxxxxxx~~ prowadzącego dochodzenie Wiceprokuratora po przesłuchaniu.

12/ Zwolnieni z więzień i M.O. - w okresie sprawozdawczym zostali zwolnieni z więzienia, po odbyciu kary - komuniści: Kluszczelski Szyja, Peszkinówna Fruma, Tylman Tauchum, Dąb Abel - mieszkańcy Bielska Podlaskiego. Zwolnionych z M.O. nie było.

2503/36 2150/28

13/ Wyroki sądowe nie było.

14/ Społeczne akcje obtykomunistyczne - negatywne.

15/ Wiadomości o ruchu komunistycznym zagranicą - negatywne.

9

ROZDZIAŁ V. Wywrotowa działalność polskich organów politycznych.

A. Stronnictwo Narodowe.

1. Ogólna ocena sytuacji: wywrotowej działalności nie notowano.
2. Ruch organizacyjny - negatywne.
3. Akcje wydawnicze i kolportażowe legalne - negatywne.
4. Akcje organizacyjne tajne - negatywne.
5. Akcje przestępcze członków i akcje represyjne władz administracyjnych i sądowych - negatywne.
6. Ilość wystąpień zbiorowych - negatywne.
7. Akcje represyjne - negatywne.

B. Obóz Narodowo Radykalny.

Negatywne.

C. Stronnictwo Ludowe.

Negatywne.

D. Inne ugrupowania polityczne legalne.

Negatywne.

E. Zwalczanie nielegalnych druków.

Negatywne.

40

ROZDZIAŁ VI. Ukraiński ruch nielegalny -

Negatywne

ROZDZIAŁ VII. Szpiegostwo i dywersja .

Negatywne.

ROZDZIAŁ VIII. Sprawy graniczne.

Negatywne.

STAROSTWO POWIATOWE
Bielskie Podlaskie

Zał.Nr.1.

do sprawozdania sytuacyjnego za miesiąc .styczeń ...1937 8

Użycie broni przez funkcjonarjuszów publicznych.

Miejscowość i Gmina	Policja									Inni funkcjonariusze publ.											U w a g i
	Ogółem wypadków		Zabitych		Rannych		Przyczyna			Straż kolejowa		Straż graniczna		KOP		Straż leśna		Ogółem			
	krym.	polit.	krym.	polit.	krym.	polit.	W pościgu	Przy pokonywaniu oporu	W obronie własnej.	Zabit.	Ran.	Zabit.	Ran.	Zabit.	Ran.	Zabit.	Ran.	Zabit.	Ran.		

Załącznik Nr.2

STAROSTWO POWIATOWE
Bielskie Podlaskie

do sprawozdania sytuacyjnego za m-c styczeń 1938 r. ..... 193 ..r.

P O Ż A R Y

Miejscowość i gmina	Podpalenie	Wadliwa konstrukcja komina	Nieostrożność	Wznieciłone przez dzieci	Przyczyny nieustalone	O g ó ł e m
Studziwody, gm. Bielsk	-	-	-	-	1	1
Zabłocie, gm. Milejczyce.	-	1	-	-	-	1
Kolonki, gm. Brańsk	-	1	-	-	-	1
Bogusze, gm. Wyszki	-	-	1	-	-	1
Razem	-	3 -	1	-	1	5

STAROSTWO POWIATOWE
Bielskie Podlaskie

13

Załącznik Nr. 3

do sprawozdania sytuacyjnego za m-c ..styczeń.....1938 r.

Wyniki akcji rozbrojenia.

mina	Broń palna						Broń biała	Naboje	Granaty	Petardy	Uwagi
	karabiny wojskowe	karabiny obcięte	lufy	broń krótka	myśliwska	ogółem odebrano					
Orle	-	-	1	1	-	2	-	2	-	-	
Siemiatycze	-	-	-	1	2	3	-	10	-	-	
Grodzisk	-	-	-	1	2	3	-	7	-	-	
Mesiewo	1	-	-	-	1	2	1	5	-	-	
Białowieża	-	-	1	1	5	7	2	12	-	-	
Hajnówka	-	-	2	3	-	5	1	15	-	-	
Wyszki	-	-	-	1	1	2	-	-	-	-	
Razem	1	-	4	8	11	24	4	51	-	-	

STAROSTWO POWIATOWE
Bielskie Podlaskie

Załącznik Nr. 4 do sprawozdania sytuacyjnego za m-c ..styczeń.....1937 r.

Dane liczbowe o działalności i stanie organizacyjnym pracowniczych związków i stowarzyszeń zawodowych w m-cu ..styczniu.....1937 r.

L. p.	Nazwa ugrupowania /Centrali/	Ilość								Uwagi
		zjazdów	konferen.	Zgromadzeń		Oddziałów		Członków		
				zebrania	uczestników	nowych	zlikwidowan.	pozyskanych	utraconych.	
	2	3	4	5		6		7		8
1.	Zw. Stow. zaw. w Polsce									
2.	Zjednocz.Zaw. w Polsce									
3.	Zw.Zw. Zaw. w Polsce	-	-	3	340	-	-	-	-	
4.	Chrześć. Zjedn. Zaw. w Rz.P.									
5.	Centr.Zjedn.Klas.Zw.Zaw. R.P.									
6.	Zjedn.Zaw. "PracaPolska" R.P.	-	-	9	1278	-	-	-	-	
7.	Unia zw.Zaw. Prac. Umysł.									
8.	Zw.i Stow. Prac.Państw./org.niezwiąz. z centr. r./									
9.	Zw. Prac.Samorz./org.niezwiąz.z cent.r./									
10.	Luźne Zw. Zawodowe/nie należące do w.w. centr./									
11.	Niemieckie Zw. Zaw./ dotyczy tylko woj. śląsk./									
	R a z e m :	-	-	12	1618	-	-	-	-	

STAROSTWO POWIATOWE
Bielskie Podlaski

Załącznik Nr.5

do sprawozdania sytuacyjnego za m-c ..... styczeń ..... 1937 r.

8

Wyniki nadzoru nad pracowniczymi związkami i stowarzyszeniami zawodowymi
w zakresie bezpieczeństwa publ.w m-cu .....1937 r.
styczniu

Nazwa ugrupowania /Centrali/	Ilość										
	Zgrom. zakaz.	Konfer. rozwiąz	Zw. zawieszono	Oddz. rozwiąz.	Zatrzymano działaczów za:					Działaczów	
					Należenie do org. kom.	Przemówień antypaństwowe	Terror	Inne przestępst.	Razem	Przekazano sądom	Skazano sądown.
2	3		4				5			6	
Zw.Stow.Zaw.w Polsce											
Zjedn.Zawodowe Polskie											
Zw.Zw.Zaw.w Polsce											
Chrześć Zjedn.Zaw.Rz.P.	Negatywne										
Centr.Zjedn.Klas Zw.Zaw.R.P.											
Zjedn.Zaw."Praca Polska" w Rz.P.											
Zw.i Stow.Prac.Państw./Org. niezwiąz.z centr.rob./											
Unia Zw.Zaw.Prac.Umysł.											
Zw.Prac.Samorząd./org.niezwiąz.z centr.rob./											
Luźne Zw.Zaw./nie należące do w.w.centrali/.											

ARCHIWUM PAŃSTWOWE W BIAŁYMSTOKU
4

Załącznik Nr.6

do sprawozd.sytuacyjnego za m-c ...styczeń.....1937 r. 8

Zajścia z bezrobotnymi i strajkującymi w m-cu ...styczniu.....1937 r. 8

Miejscowość i gmina	Data	Charakter wystąpienia demonstracyjnego	Liczba biorących udział w zajściu demonstracyjnym	Ilość ofiar po stronie tłumu: Zabitych	Ciężko rannych	Lekko rannych	Zatrzymanych	Przekazanych sądom.	Ofiary po stronie pol.: Zabitych	Ciężko	Lekko	Uwagi
2	3	4	5	6			7	8	9			10
		Negatywne										

STAROSTWO - POWIATOWE
Bielskie Podlaskie

Załącznik Nr. 7

do sprawozdania sytuacyjnego za miesiąc

.....1937 r.

17

tydzień 8

W Y K A Z

statystyczny do działów 4 i 5 Rozdziału IV

Miejscowość i gmina	Ujawniono transparentów i sztandarów.	Ujawniono ręcznie pisanych plakatów i afiszów	Ujawniono napisów antypaństwowych		Przechowywanie i kolportowanie nielegalnych wyd.kom.		Demonstracje uliczne.		Demonstracyjne wystąpienia w miejscach publicznych.
			Ilość miejscowości, w których sporządzono napisy.	Wypadków malowania/czyszczenia napisów	Ujawniono wypadków kol. wzgl. przechowywania	Ujawniona ilość egz. wydawnictw komunistycznych,	Ilość demonstracji	Ogólna ilość uczestników	
2	3	4	5	6	7	8	9	10	11

Negatywne

STAROSTWO POWIATOWE
Bielskie Podlaskie

Załącznik Nr. 8

do sprawozdania sytuacyjnego za m-c ...styczeń.....1938 r.

W Y K A Z

statystyczny do działów 11 i 12 Rozdział IV.

	Miejscowość i gmina	Ilość przeprowadzonych rewizyj mieszkaniowych.	Osoby czasowo zatrzymane przez policję.	Osoby aresztowane i przekazane władzom sądowym.						Osoby zatrzymane i osadz. w M.O. w Berezie Kartuskiej.	Osoby zwolnione z więzienia /aresztu/					Osoby zwolnione z M.O. w Berezie Kartuskiej.
				Ogółem	W tym osadzonych w areszcie zapobiegawczym.	W tym zwolnionych za kaucją	W tym zwoln. za deklaracją o niewydaleniu się	W tym zwolnion. z oddaniem pod dozór pol.	W tym zwoln. bez zastosow. środków zapobiegawczych.		Ogółem	Umorzenie dochodz. lub zmiany śr.zapob.	Na skutek uniwin. wyroku sądowego	Na skutek udzielonej przerwy w odsiadywaniu.	Pod odbyciu kary	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
1.	Białowieża	11	-	11	-	-	-	8	3	-	-	-	-	-	-	-
2.	Hajnówka	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3.	Kiwaczyno	1	-	1	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-
4.	Pogorzelce	1	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
5.	Krynica, gm. Szereszów	3	-	3	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-
6.	Mochnate, gm. Orla	1	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
7.	Miłkasze, gm. Orla	1	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
8.	Bielsk	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	4	-
	Razem	18	-	19	-	-	-	12	7	-	4	-	-	-	4	-
	Razem:															

Verte

AROSTWO POWIATOWE
elskie Podlaski

Załącznik Nr.9

19

do sprawozd.sytuacyjnego za m-c .....stycznia 1937 r.

19

8

W Y K A Z

akcji przestępczej członków Str.Narod. /O.N.R./ i akcji represyjnej.

ejscowość i gmina	Ilość wystąpień zbiorowych.	Ilość wystąpień indywidualnych.	Ilość zebrań nielegalnych.	Ilość wypadków kolportażu.	Ilość osób zatrzymanych wogóle.	Z tych: a/zwolnionych	b/przekazano do ukarania w trybie karno-administr.	c/przekazano władzom sądowym.	Ilość osób przekaz.do ukarania bez uprzed.zatrzymania.	Ilość osób ukaranych wogóle.	Z tych: a/prawomocn.orzeczeniem karno-administr.	b/w trybie sądowym /podać ogólną ilość wyroków z zaznacz.dolnej i górnej granicy wymiany kary.	
	1	2	3	4	5	5a	5b	5c	6	7	7a	7b	8
Negatwyne													

STAROSTA POWIATOWY
Bielski Podlaski

Nr. B. 42/37

Sytuacyjne sprawozdanie
z zakresu bezpieczeństwa
za miesiąc luty 1938 r.

Bielsk Podl., dnia 4 /III 1938 r.

20

POUFNE

Do

Urzędu Wojewódzkiego

w Białymstoku

/Wydział Społ. Polityczny /

Przedkładam sytuacyjne sprawozdanie z zakresu bezpieczeństwa za miesiąc luty 1938 r.

Zaraczników
WPŁYNĘŁO DN. 193 L
12 MARZ. 1938 1665
DOWÓDZTWO OKRĘGU KORPUSU No IX
SAMODZIELNY REFERAT INFORMACYJNY

STAROSTA POWIATOWY

/Z. Januszkiewicz/

Otrzymują:

D.O.K. Nr. IX / Sam.Referat Informac. /
w Brześciu n.B

Pan Starosta Powiatowy w Białymstoku
" " " w Ostrowi Mazow.
" " " w Wysoko-Mazow.
" " " w Wołkowysku
" " " w Brześciu n.B
" " " w Prużanie

Sam. Ref. Inf. D.O.K. IX.
Notowano
12/III 38 tjn/ r.

MG.

21

ROZDZIAŁ I. Sytuacja ogólna.

Stan bezpieczeństwa pod względem kryminalnym - nie uległ zasadniczym zmianom. Z poważniejszych przestępstw zanotowano : jeden rozbój w bandzie i jedną kradzież rozbójniczą - na terenie gm.Wyszki. Sprawcy wykryci i zatrzymani. Jedno zabójstwo - na terenie gminy Mielnik - sprawca wykryty.

Na terenie Hajnówki - stwierdzono 9 wypadków puszczenia w obieg fałszywych monet.

Znacznie zmniejszyło się kłusownictwo, a to na skutek podjętej energicznej akcji zwalczania kłusownictwa.

Na odcinku komunistycznym - żadnych wystąpień nie notowano.

Klasowy Związek Zawod. w Hajnówce - prowadził w dalszym ciągu akcję w kierunku zorganizowania robotników leśnych na terenie puszczy białowieskiej. Uszczął również kroki zmierzające do pozyskania robotników tartaku w Narwi. Prowadził dość energiczną akcję ekonomiczną wśród robotników Zakładów Drzewnych i kolejek leśnych w Hajnówce, gdzie kieruje akcją strajkową.

92

ROZDZIAŁ II. Bezpieczeństwo ogólne.

1/ Użycie broni przez policję - negatywne.

2/ Użycie broni przez innych funkcjonariuszów publicznych : negatywne.

3/ Zamachy na życie policjantów i innych funkcjonariuszów publicznych : - negatywne.

4/ Wystąpienia przeciw policji i innym funkcjonariuszom publicznym: W okresie sprawozdawczym zanotowano 6 wypadków oporów jednostkowych, sekwestratorom, w czasie ściągania przez nich zaległych podatków. Poważniejszych jednak następstw wskutek tych oporów nie było.

5/ Zaburzenia spokoju publicznego - negatywne.

6/ Bezpieczeństwo na kolejach : - zanotowano rozbicie szyby w wagonie, w czasie biegu pociągu, pomiędzy stacjami Murzec - Czeremcha. Sprawca rzucił kamieniem do przechodzącego pociągu. Dochodzenie - wyniku nie dało.

7/ Uszkodzenia linii telefonicznych : - negatywne.

8/ Włamania do urzędów i instytucji publicznych : - negatywne.

9/ Ucieczka więźniów : - negatywne.

10/ Zabójstwa i uszkodzenia ciała: Zanotowano 35 wypadków uszkodzeń ciała powstałych przeważnie w czasie bójek, na tle nieporozumień osobistych, w czasie zabaw - na wsiach.

Ponadto zanotowano: w dniu 10 lutego b.r. w Mielniku zabójstwo przez Kałanczyńskiego Józefa - matki Franciszki lat 70, siostry Anny lat 25 i siostry Marii Sobota lat 30. Kałanczyński dokonał zabójstwa na tle podziału majątku. Sprawca popełnił samobójstwo przez powieszenie się.

11/ Rozboje :

1/ W dniu 6 lutego b.r. przy torze kolejowym, na wysokości wsi Oksiutycze, gm. Mielnik - nieznany rajzer - przemocą zrabował 4 zł. 80 gr. mieszkańce os. Mielnik Kępnickiej Lubie, oraz usiłował ją zgwałcić. Dochodzenie prowadzone - w kierunku

ustalenia sprawcy, dotychczas nie dało wyniku. Na podstawie przeprowadzonych wywiadów ustalono,że fakt szamotania się Repnickiej z nieznanym osobnikiem - przy torze istotnie miał miejsce, nie potwierdził się natomiast fakt,by Repnickiej miał zrabować pieniędze. Zachodzi przypuszczenie, że Repnicka rabunek pieniędzy - symuluje.

2/ W nocy na 1 lutego b.r. we wsi Malesze, gm.Wyszki miało miejsce usiłowanie kradzieży rozbójniczej. W czasie pościgu przez mieszkańców wsi Malesze - ścigani odstrzeliwali się z broni krótkiej. Dochodzeniem ustalono,że w usiłowaniu kradzieży brali udział : 1/ Sawko Stefan ze wsi Malesze, i 2/ Kołoszko Antoni - z Brańska. Zostali oni zatrzymani i decyzją Sędziego Śledczego w Bielsku Podlaskim - Sawko osadzony został w więzieniu, Kołoszko - oddany pod dozór policji.

3/ W dniu 10 lutego b.r. na szosie pomiędzy wsią Pietkowo, a Wólką Pietkowską, na terenie gm. Wyszki powracających z Zabłudowa żydów, kupców z Brańska - Platrata Jankiela i innych - zatrzymało kilkunastu, rzekomo uzbrojonych w broń palną, siekiery i drągi - osobników, którzy pobili żydów i mieli im zrabować pieniędze, obuwie i inne rzeczy. W toku natychmiast wszczętego dochodzenia - ustalono,że napad na żydów miał tło polityczne i dokonany został przez członków S.N. - bojówkarzy z terenu powiatu wysoko-mazowieckiego. Jako podejrzanych - dotychczas zatrzymano : 1/ Roszkowskiego Józefa, ze wsi Różki Ziemiaki, gminy Kowalewszczyzna, pow. wysoko-mazow. i 2/ Józefa Skorupskiego, mieszkańca wsi Łopień Pomiędzaki, gm. Piekuty, pow. wysoko-mazow. którzy decyzję Sędziego Okr. Śledczego w Bielsku Podlaskim - osadzeni zostali w więzieniu w Białymstoku do dyspozycji Wiceprokuratora V rej. S.O. w Białymstoku.

Dalsze dochodzenia w tej sprawie w toku.

12/ Podpalenia i pożary : podpaleń w okresie sprawozdawczym nie było. Zanotowano 6 wypadków pożarów - przypadkowych.

13/ Katastrofy : negatywne.

14/ Inne:

Samobójstwa : 1/ w dniu 7 lutego b.r. mieszkanka Hajnówki Perzanówna Felicja w celu samobójczym napiła się esencji octowej. Zmarła w dniu 16 lutego w szpitalu w Bielsku Podlaskim.

2/ w dniu 16 lutego b.r. popełnił samobójstwo wystrzałem z rewolweru - komornik Sądu Grodzkiego w Siemiatyczach - Komosiński Szczepan. Przyczyna obawa przed odpowiedzialnością za stwierdzone nadużycia służbowe.-

Usiłowanie zgwałcenia: w dniu 27 lutego b.r. w hotelu Całkowskiej w Bielsku Podlaskim - Rzepecki Antoni mieszkaniec Warszawy, z zawodu agronom, prelegent objazdowy Kółek Rolniczych - usiłował zgwałcić numerową tegoż hotelu Brzozowską Helenę. Rzepecki został z polecenia Sędziego Śledczego zatrzymany i oddany pod dozór policji.

25

ROZDZIAŁ III. Ruch zawodowy.

1/ Uwagi ogólne.

Oddział Klasowego Zw. Zawod. w Bajnówce prowadził ożywioną akcję mającą na celu poprawę warunków pracy robotników Zakładów Drzewnych w Bajnówce, robotników na punktach naładunkowym, przeładunkowym i rozładunkowym kolejek leśnych, oraz poparcia istniejącego zatargu wynikłego na tle nie przyjęcia do pracy zwolnionych w 1937 roku robotników w fabryce " Terebenthen".

Oddział Klasowego Zw. Zawodowego w Siemiatyczach kierował akcją strejku protestacyjnego robotników fabryki kafli Nelscha w Siemiatyczach.

ZZZ. w Białowieży - prowadził akcję, zmierzającą do zatrudnienia przez tartak w Grudkach - zwolnionych z pracy robotników, należących do ZZZ.

Oddział Klas. Zw. Zawod. w Milejczycach - prowadził akcję, zmierzającą do zawarcia umowy zbiorowej.

Zarząd sekcji Zw. Klas. w Orli - prowadził akcję w sprawie przyjęcia do pracy w firmie Bajnastejna w Orli - robotnika, który powrócił z wojska. Robotnik Bajno - został do pracy przyjęty.

Nastrój wśród bezrobotnych - spokojny. Wyczekują rozpoczęcia robót publicznych. Tylko w Siemiatyczach bezrobotni w dniu 22 lutego b.r. zebrali się przed lokalem Zarządu Miejskiego z żądaniem wypłacenia im zapomóg i zagrozili okupacją biura Zarządu Miejskiego. Po wyjaśnieniu im sprawy rozeszli się.

2/ Ruch organizacyjny i zgromadzeniowy:

W okresie sprawozdawczym, odbyły się następujące zebrania i konferencje robotników:

1/ W dniu 2.II b.r. robotników, zatrudnionych w fabryce Terebenthen w Bajnówce, zwołane przez zarząd Zw. Klas. na którym uchwalono rezolucję, domagającą się przyjęcia do pracy w fabryce 12 robotników, zwolnionych w grudniu 1937 r. Udział w zebraniu brało 38 osób.

2/ w dniu 2.II b.r. robotników sekcji Zw. Kias. w Orli na którym omówiono sprawę wysunięcia żądania przyjęcia do pracy przez fabrykę kafli Hajnsztejna w Orli robotnika Wojno, który powrócił z wojska. Po odbytej konferencji z właścicielem fabryki - Wojno został do pracy przyjęty.

3/ w dniu 3.II b.r. odbyła się konferencja delegatów robotników fabryki " Terebenthen" w Hajnówce z właścicielem fabryki w sprawie przyjęcia do pracy zwolnionych robotników. Właściciel fabryki obiecał zatrudnić robotników w miarę otrzymywania zamówień.

4/ w dniu 6.II b.r. w Hajnówce odbyły się wybory delegatów robotniczych. Wybrani zostali robotnicy Zakładów Drzewnych : Cygan Józef, Kołodziej Wincenty, Mironiuk Adam, Jastrząb Andrzej i Kryczka Jan. Udział w zebraniu brało około 850 osób.

5/ w dniu 7.II b.r. - konferencja z delegatami Zw. Kias. z Hajnówki z Naczelnej Dyrekcji L.P. w Warszawie w sprawie podwyżki płacy robotnikom Zakładów Drzewnych w Hajnówce. Konferencja wyniku nie dała. Dyrekcja podwyżki odmówiła.

6/ w dniu 9.II b.r. zebranie robotników, członów ZZZ. w Białowieży, celem dokonania wyborów delegatów. Na delegatów robotniczych zostali wybrani : Borkowski Zygmunt, Chmielewski Stanisław, Zakrzewski Stanisław, Legowski Grzegorz, Moroz Michał i Miedziak Roman. Udział w zebraniu brało około 300 osób. Przebieg spokojny.

7/ w dniu 13.II b.r. odbyła się konferencja delegatów strajkujących robotników tartaku Kagana w Hajnówce, z właścicielami tartaku w sprawie zatrudnienia zwolnionego robotnika Klimaszewskiego Franciszka, oraz podwyższenia płacy fryzarzom. Po wspólnym porozumieniu, właściciele tartaku przyjęli do pracy robotnika Klimaszewskiego, oraz podwyższyli zarobki 3 fryzarzom z 4 zł. 50 gr. do 5 zł. dziennie i zobowiązali się niezatrudniać młodocianych.

8/ w dniu 12.II b.r. - zebranie robotników, Zw. Kias. w Milejczycach, na którym dokonano wyborów delegatów na zebranie w

Siemiatyczach w sprawie przygotowania warunków do zawarcia umowy zbiorowej z pracodawcami. Udział w zebraniu brało 30 osób. 97

9/ w dniu 13.II - zebranie robotników i delegatów Klas.Zw. Zaw. w Siemiatyczach, na którym omawiano sprawę zawierania umów zbiorowych. Udział w zebraniu brało około 200 osób.

10/ w dniu 15.II zebranie delegatów robotniczych, z punktów: naładunkowego, przeładunkowego i rozładunkowego kolejek leśnych w Hajnówce, w liczbie 10, na którym uchwalono memoriał, żądający od Dyrekcji L.P. w Białowieży zwołania konferencji z robotnikami kolejek leśnych, w celu omówienia warunków płacy i pracy tychże robotników. Memoriał ten został przesłany do Dyrekcji w Białowieży i do Inspektora Pracy w Białymstoku.

11/ w dniu 20.II b.r. zebranie robotników Zw. Klas. w Hajnówce w liczbie około 300 osób, na którym omawiano sprawy organizacyjne oraz sprawozdania z wyników konferencji z Dyrekcją L.P. w Białowieży w sprawie robotników kolejek leśnych. Uchwalono strajk robotników kolejek leśnych.

12/ w dniu 26.II konferencja w zarządzie kolejek leśnych w Hajnówce pomiędzy delegatami strajkujących robotników kolejek leśnych, delegatami Zw. Klas. a kierownictwem kolejek leśnych i przedstawicielami Dyrekcji L.P. w Białowieży - w sprawie zlikwidowania strajku.

Konferencja wyniku nie dała.

13/ w dniu 27 lutego b.r. - zebranie robotników tartacznych w Hajnówce, w liczbie około 600 osób, zwołane przez zarząd Zw. Klas. na którym omawiano sprawę strajku robotników kolejowych. Uchwalono rezolucję domagającą się zapłaty strajkującym za dni strajkowe, motywując tym, że strajk powstał z winy kierownictwa kolejek leśnych i Dyrekcji L.P. w Białowieży.

14/ w dniu 11.II b.r. w Bielsku Podlaskim odbyło się zebranie robotników kaflarzy, 40 osób, na którym omawiano sprawę przystąpienia do akcji strajkowej - kaflarzy na tle ekonomicznym.

28

Zebrani wypowiedzieli się za strajkiem, przy czym 18 osób, obecnych na zebraniu, dotychczas nie należących do Zw.Klas. - zgłosiło swój akces do tego związku.

W dniu 12.II b.r. członkowie Zw. Kals. z Hajnówki Kasprzycki Władysław i Leniewski Bronisław - prowadzili akcję organizacyjną w Narwi. W dniu 26 lutego b.r. z pośród robotników tartaku w Narwi - wyłoniona została komisja organizacyjna w składzie : Kamińskiego Józefa, Jakubowskiego Jana i Dula Jana z zadaniem zorganizowania sekcji Związku Klasow. z przedziałem do oddziału Zw. Kl. w Hajnówce.

Najruchliwszą akcję na terenie Zw. Klas. w Hajnówce, w okresie sprawozdawczym - wykazali Kontyszew Grzegorz i Michałowski Leonard.

3/ Akcja prewencyjno- represyjna:

Negatywne.

4/ Bezrobotni:

Na terenie powiatu zanotowano bezrobotnych 1096 osób. Z tych na terenie gminy : Hajnówka - 500, Milejczyce - 32, Białowieża - 35, Grodzisk - 3, Bielsk -232, Boćki-39, Brańsk - 51, Ciechanowiec - 49, Mielnik - 15 i Siemiatycze - 40. Bezrobotni zachowują się spokojnie.

Przejawów działalności wywrotowej wśród bezrobotnych nie stwierdzono.

5/ Zatargi zbiorowe - strajki:

Zanotowano następujące strajki:

1/ W dniu 11.II b.r. zastrajkowali robotnicy tartaku Kagana i Szostakowskiego w Hajnówce, w liczbie 24 - okupując teren tartaczny. Strajkujący żądali zwolnienia z pracy placowej młodocianego robotnika Jezierskiego, ~~xxxxxxxxxxxx~~ zatrudnienia zwolnionego robotnika Klimaszewskiego, oraz podwyższenia płacy 3 fryzarzom z 4 zł. 50 gr. do 5 zł. dziennie. Właściciele tartaku uwzględnili

żądania strajkujących i strajk został zlikwidowany w dniu 13 lutego b.r.

2/ 22 lutego b.r. robotnicy fabryki kafli Małacha w Siemiatyczach, w liczbie 86 - ogłosili dwugodzinny strajk protestacyjny z powodu wymówienia pracy wszystkim robotnikom przez właścicieli kaflarni. Prace została wymówiona wobec braku zbytu na kafle. Strajk zakończył się o godz. 12 w tymże dniu.

3/ W dniu 21 lutego b.r. robotnicy punktu załadunkowego, w liczbie 72; robotnicy punktu przeładunkowego w liczbie 99 i robotnicy punktu rozładunkowego kolejek leśnych w Hajnówce - ogłosili strajk okupacyjny. W dniu 22.II b.r. do strajkujących przyłączyło się 6 robotników zatrudnionych przy rąbaniu drzewa do parowozów kolejek leśnych. Razem zastrajkowało 212 robotników. Strajkujący okupując tereny pracy żądali zrewidowania cennika zastosowania 8 godzinnego dnia pracy, poprawy warunków mieszkaniowych i opałowych, przywrócenia Ubezpieczalni Społecznej, a przedewszystkim zaliczenie ich do kategorii robotników przemysłowych, a nie jak dotychczas - rolnych.

Strajk trwa w dalszym ciągu. Przebieg spokojny.

W związku ze strajkiem, brak jest dowozu surowca do tartaku państwowego. Z tego też powodu 600 robotników tartacznych - pozostaje bez pracy.

Ponieważ dotychczasowe konferencje w sprawie zlikwidowania strajku - nie dochodzą do skutku, strajk może rozszerzyć się na całe Zakłady Drzewne w Hajnówce.

6/ W n i o s k i : nie ma..-

ROZDZIAŁ IV. Ruch komunistyczny i pokrewne.

30

1/ Ogólna ocena sytuacji :

W okresie sprawozdawczym - na odcinku ruchu komunistycznego- poważniejszych spostrzeżeń nie poczyniono. Stwierdzono jedynie tylko, że komuniści żydzi, którzy ostatnio wyszli z więzienia po odbyciu kary za działalność komunistyczną - z powrotem nawiązali kontakty z innymi działaczami Kompartii.

2/ Ruch organizacyjny: negatywne.

3/ Trockiści i ruch opozycyjny w Kompartii : negatywne.

4/ Wystąpienia zewnętrzne : nie notowano.

5/ Wystąpienia na terenie więzień : negatywne.

6/ Terror partyjny : negatywne.

7/ Zaopatrzenie się w broń, przechowywanie broni, ćwiczenia z bronią i wystąpienia zbrojne - negatywne.

8/ Poszczególne kierunki akcji, kampanie i obchody : negatywne.

9/ Kam. Pionier i organizacje komunistyczne na terenie szkolnym: nie notowano.

10/ Czerwona Pomoc : negatywne.

11/ Akcje prewencyjno-represyjne organów bezpieczeństwa : negatywne.

12/ Zwolnienie z więzienia i M.O. : negatywne.

13/ Wyroki sądowe : negatywne.

14/ Społeczne akcje antykomunistyczne : negatywne.

15/ Wiadomości o ruchu komunistycznym ze granicą : negatywne.

Ruch anarchistyczny:

Negatywne.

31
31

ROZDZIAŁ V. Wywrotowa działalność polskich organów politycznych

1/ Stronnictwo Narodowe : negatywne.
2/ Nielegalny Obóz Narodowo-Radykalny : negatywne.
3/ Stronnictwo Ludowe : negatywne.
4/ Inne ugrupowanie polityczne : negatywne.
5/ Zwalczanie nielegalnych druków : nie notowano.

ROZDZIAŁ VI. Ukraiński ruch nielegalny.

Negatywne.

ROZDZIAŁ VII. Szpiegostwo i dywersja.

Nie notowano.

Załącznik Nr. 2

do sprawozdania sytuacyjnego za m-c luty 1938 r.

[illegible] POWIATOWE
[illegible]elskie [illegible]lskie

[illegible]

[illegible]owość i gmina	Podpalenie	Wadliwa konstrukcja komina.	Nieostrożność.	Wzniecone przez dzieci.	Przyczyny nieustalone.	Ogółem
[illegible]cze, gm. Bajnówka	-	1 -	-	-	-	1
[illegible] Osina Gron. gm. [illegible]ielsk	-	1	-	-	-	1
[illegible]rły, gm. Brańsk	-	-	1	-	-	1
[illegible]ewo, gm. Orla	-	1	-	-	-	1
[illegible]jczyce	-	-	-1	-	-	1
[illegible]ne, gm. Ciechanowiec	-	-	-	-	1	1

Załącznik Nr. 3

...OSTWO POWIATOWE
...elskie Podlaskie

do sprawozdania sytuacyjnego za m-c ...lutego.....1938 r.

Wyniki akcji rozbrojenia.

...ina	Broń palna						Broń biała	Naboje	Granaty	Petardy	Uwagi
	karabiny wojskowe	karabiny obcięte	lufy	broń krótka	myśliwska	ogółem odebrano					
...odzisk	2	-	-	-	-	2	-	4	-	-	
...emiatycze	-	-	-	-	1	1	1	-	-	-	
...jnówka	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	
...bicyn	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	
...lsk Podlaski	-	1	2	1	-	4	-	-	-	-	
...ki	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	
...chanowiec	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	
...onki	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	
Razem	3	1	2	2	4	12	1	4	-	-	

...RO...WO POWIATOWE
...bielskie Podlaskie

Załącznik Nr 14 do sprawozdania sytuacyjnego za I-c .....1937 r.

34

Dane liczbowe o działalności i stanie organizacyjnym pracowniczych związków i stowarzyszeń zawodowych w m-cu .....1937 r.

Nazwa ugrupowania /Centrali/	Ilość								Uwagi
	zjazdów	konferen.	Zgromadzeń zebrania	Zgromadzeń uczestników	Oddziałów nowych	Oddziałów zlikwidowan.	Członków pozyskanych	Członków utraconych.	
2	3	4	5		6		7		8
Zw. Stow. zaw. w Polsce									
Zjednocz.Zaw. w Polsce			1	300					
Zw.Zw. Zaw. w Polsce									
Chrześć. Zjedn. Zaw. w Rz.P.		4	9	2-88			18		
Centr.Zjedn.Klas.Zw.Zaw. R.P.									
Zjedn.Zaw. "PracaPolska" R.P.									
Unia zw.Zaw. Prac. Umysł.									
Zw.i Stow. Prac.Państw/org.niezwiąz. z centr. r./									
Zw. Prac.Samorz./org.niezwiąz.z cent.r./									
Luźne Zw. Zawodowe/nie należące do w.w. centr./									
Niemieckie Zw. Zaw./ dotyczy tylko woj. śląsk./									
R a z e m :	-	4	10	2.88	-	-	18	-	-

STAROSTA POWIATOWY
Bielski Podlaski

Nr. B. 42/37

Bielsk Podl., dnia 9 / IV 1938 r.

35

35

Sytuacyjne sprawozdanie
z zakresu bezpieczeństwa
za miesiąc marzec 1938 r.

POUFNE

Do

Urzędu Wojewódzkiego

w Białymstoku

/ Wydział Społ. Polityczny /

Przedkładam sytuacyjne sprawozdanie z zakresu bezpieczeństwa za miesiąc marzec 1938r.

IV

STAROSTA POWIATOWY

/ Z. Januszkiewicz /

Otrzymują :

1. D.O.K. Nr. IX /Sam.referat Informac./ w Brześciu n.B
2. Pan Starosta Powiatowy w Białymstoku
3. " " " w Ostrowi -Mazow.
4. " " " w Wysoko-Mazow.
5. " " " w Wołkowysku
6. " " " w Brześciu n.B
7. " " " w Prużanie.

Sam. Ref. Inf. D.O.K. IX.
Notowano
21/IV 38 Inf. tom/ r.

DOWÓDZTWO OKRĘGU KORPUSU Nº IX.
SAMODZIELNY REFERAT INFORMACYJNY.
WPŁYNĘŁO DNI. 20 KW. 1938 L. 2522
czników

36

ROZDZIAŁ I. Sytuacja ogólna:

Stan bezpieczeństwa pod względem kryminalnym nie uległ poważniejszym zmianom. Z poważniejszych przestępstw zanotowano : 3 zabójstwa. Z tych 2 na terenie gminy Kleszczele i 1 na terenie gminy Dyszki. Zabójstwa te nie mają charakteru zabójstw na tle rabunkowym, a zostały dokonane na tle porachunków majątkowych. Sprawcy zabójstwa zostali zatrzymani.

W okresie sprawozdawczym zanotowano 5 wypadków kradzieży rowerów. Jak wykazały dochodzenia, to kradzieże te dokonywane są przeważnie przez rajzerów, którzy wypatrują pozostawione rowery bez opieki i po dokonaniu kradzieży, wyjeżdżają na oddalone tereny. W celu zahamowania kradzieży i wykrycia sprawców, dokonywane są częste kontrole zakładów reperacyjnych rowerów, oraz kontrole osób nieposiadających kart rowerowych.

W dalszym ciągu zanotowano na terenie powiatu 14 wypadków puszczania w obieg fałszywych monet. W toku prowadzonych dochodzeń i wywiadów uzyskano informacje, że fałszywe monety pochodzą z sąsiedniego powiatu - brzeskiego i tam prawdopodobnie mają być fałszowane.

W związku z podjętą akcją rozbrajania ludności w okresie sprawozdawczym ujawniono w 15 wypadkach nielegalne posiadanie broni.

Stan bezpieczeństwa pod względem politycznym - nie uległ zmianom. W miesiącu sprawozdawczym - żadnej działalności KPZR. nie stwierdzono. Komórki organizacyjne, zlikwidowane w okresach poprzednich dotychczas nie odbudowane.

37

ROZDZIAŁ II. Bezpieczeństwo ogólne.

1/ Użycie broni przez policję - negatywne.

2/ Użycie broni przez innych funkcjonariuszów publicznych-negatywne.

3/ Zamachy na życie policjantów i innych funkcjonariuszów publicznych - negatywne.

4/ Wystąpienia przeciwko policji i innym funkcjonariuszom publicznym - 14 aparów jednostkowych sekwestratorom.

5/ Zakłócenie spokoju publicznego - negatywne.

6/ Bezpieczeństwo na kolejach - negatywne.

7/ Uszkodzenie linii telefonicznych - negatywne.

8/ Włamanie do urzędów i instytucji publicznych - negatywne.

9/ Ucieczka więźniów - negatywne.

10/ Zabójstwa i uszkodzenia ciała - w okresie sprawozdawczym zanotowano 3 wypadki zabójstwa, a mianowicie:

1/ w dniu 4 marca b.r. mieszkaniec wsi Wólka, gm. Kleszczele Maksymiuk vel Wikiciuk Jan na tle nieporozumień majątkowych- uderzeniem siekiery w głowę zabił swoją macochę Maksymiuk Julię lat 60.

2/ Tegoż samego dnia z tejże samej przyczyny, Maksymiuk Jan - siekierą zabił swoją ciotkę Grygoruk Agrypinę we wsi Wólka. Sprawca zostaje zatrzymany.

3/ W dniu 16 marca b.r. mieszkaniec wsi Topoki, gminy Tyszki Michalczuk Mikołaj, w czasie kłótni ze swoim teściem Kołoczko Jonem uderzył Kołoczkę hoblem po głowie i zabił go. Sprawca zatrzymany. Ponadto zanotowano 9 wypadków uszkodzeń ciała w czasie zabaw na weselach- na tle nieporozumień osobistych.

11/ Rozboje - negatywne.

12/ Podpalenia i pożary - zanotowano 7 wypadków pożarów przypadkowych i 1 z przyczyny nieustalonej.

13/ Katastrofy - negatywne.

14/ Inne: W okresie sprawozdawczym na terenie powiatu - zanotowano 14 wypadków puszczenia w obieg fałszywych monet i 1 wypadek puszczenia w obieg fałszywego banknotu 20 złotowego. Wywiad w kierunku ustalenia źródła pochodzenia fałszywych pieniędzy - nastąpiony. W toku dochodzeń, w sprawach puszczenia w obieg falsyfikatów nie stwierdzono, by osoby, od których fałszywe pieniądze

ROZDZIAŁ III. Ruch zawodowy:

38

1/ Uwagi ogólne:

Klasowy Związek Zawodowy w Hajnówce - w okresie sprawozdawczym kierował ruchem strajkowym robotników kolejek leśnych w Hajnówce i w Białowieży, oraz na terenie Zakładów Drzewnych w Hajnówce, w tartaku państwowym w Grudkach i w fabryce " Terebenthen" w Hajnówce:

Klas. Zw. Zawod. w Siemiatyczach - kierował strajkiem robotników w fabryce Belkiewa.

Ponadto Zw. Klas. prowadził dość ożywioną akcję nad pozyskaniem nowych członków. Na skutek agitacji w Milejczycach - do związku klasowego z Z.Z.Z. przeszło 13 osób. W Białowieży zostały utworzone sekcje związku klasowego. Na członków zapisało się 20 osób.

2/ Ruch organizacyjny i zgromadzeniowy:

W dniu 27 marca b.r. na zebraniu robotników w Białowieży, w liczbie 30 przy udziale delegatów Zw. Klasow. z Hajnówki - została utworzona sekcja płatnicza Zw. Klasowego. W skład zarządu sekcji weszli : 1/ Brodowski Bolesław - jako prezes, 2/ Gąbela Franciszek - jako sekretarz i 3/ Oględer Stanisław - jako skarbnik. Na członków zapisało się 20 osób.

W dniu 2 marca b.r. w związku ze strajkiem robotników kolejek leśnych w Hajnówce - odbyła się konferencja delegatów strajkujących z przedstawicielami Naczelnej Dyrekcji w Warszawie w sprawie zlikwidowania strajku. Konferencja nie doszła do skutku.

W dniu 4 marca - odbyła się konferencja delegatów strajkujących robotników fabryki " Terebenthen" i Zw. Klas. w Hajnówce z właścicielem fabryki Porowskim - w sprawie zlikwidowania strajku. Konferencja wyniku nie dała, ponieważ Porowski nie zgodził się na żądania robotników.

W dniu 6 marca - w Hajnówce staraniem oddziału Zw. Klasowego

39

odbyło się zebranie członków, w liczbie 700 osób, gdzie omawiane były sprawy strajku robotników kolejek leśnych i fabryki Porowskiego.

39

W dniach 8-11 marca- odbyło się szereg konferencji delegatów strajkujących robotników na kolejkach leśnych w Hajnówce z przedstawicielami Dyrekcji L.P. w Białowieży w sprawie zlikwidowania strajku. Wyniku konferencje nie dały.

W dniu 9 marca odbyła się konferencja delegatów strajkujących robotników fabryki " Terebenthen" w Hajnówce z właścicielem fabryki. W wyniku konferencji - strajk w fabryce został zlikwidowany. Właściciel fabryki zatrudnił zwolnionych poprzednio robotników.

W dniu 16 marca odbyła się w Hajnówce konferencja delegatów Zw. Klas. i strajkujących robotników kolejek leśnych z przedstawicielami Dyrekcji L.P. w Białowieży. W wyniku konferencji strajk na kolejkach został zlikwidowany. Strajkującym została podwyższona płaca od 13 do 25 % zarobków przedstrajkowych. Żądania strajkujących w sprawie Ubezpieczalni Społecznej i zaliczenia ich do kategorii robotników fabrycznych - nie zostały załatwione i sprawa ta została przekazana Min.Opieki Społecznej.

W dniu 26 marca - odbyło się zebranie robotników, członków Zw. Klas. w Orli, przy udziale delegatów Zw. Klas. z Hajnówki. Udział w zebraniu brało 70 osób. Omawiano sprawy organizacyjne, oraz dokonano wyboru delegatów robotniczych.

W dniu 20 marca odbyło się zebranie członków Zw. Klas. w Hajnówce. Udział w zebraniu brało około 600 osób. Omawiano sprawy organizacyjne, zawodowe, poprawę warunków pracy i płacy.

W dniu 26 marca - odbyło się zebranie członków Zw. Klas. w Milejczycach, przy udziale delegata z Hajnówki Petera Jana. Omawiano sprawy zawodowe, oraz warunki pracy i płacy. Obecnych na zebraniu było 100 osób.

3/ Akcja prewencyjno-represyjna: Negatywna.

4/ Bezrobotni :

Na terenie powiatu bielskiego zanotowano ogólnie 1247 osób

40

Z tych na terenie Bielska - 544, Ciechanowca - 49, Bociek-2, Białowieży - 50, Brańska - 82, Mielnika 10, Orli -3, Milejczyc- 25, Siemiatycz - 62 i na terenie Hajnówki - 420. Bezrobotni zachowują się spokojnie. Żadnych zajść i zatargów z nimi nie było.

5/ Zatargi zbiorowe - strajki:

a/Rozpoczęty strajk robotników kolejek leśnych w Hajnówce - zakończył się w dniu 16 marca. Strajkującym została podwyższona płaca jednak bez rozpatrzenia sprawy Ubezpieczalni Społecznej i zaliczenia ich do robotników fabrycznych.

b/ W dniu 3 marca b.r. zastrajkowali robotnicy fabryki "Terebenthen" w Hajnówce w liczbie 80. Strajk okupacyjny. Strajkujący żądali zatrudnienia robotników, zwolnionych z pracy w okresach poprzednich. Strajk zakończył się w dniu 10 marca r.b.

c/ W dniu 7 marca b.r. zastrajkowali / strajk okupacyjny/ robotnicy kolejek leśnych w Grudkach. Żądali podwyżki płacy, oraz 8 godzinnego dnia pracy i zaliczenia ich do robotników fabrycznych, a nie rolnych. Strajk zakończył się w dniu 16 marca b. r. Otrzymali strajkujący podwyżkę płacy od 3 do 11 groszy od metra.

d/W dniu 8 marca zastrajkowali, okupując teren pracy robotnicy działu segregacyjnego w tartaku państwowym w Grudkach, w liczbie 36. Żądali podwyżki płacy. Strajk został zlikwidowany w dniu 20 marca b.r. XXXX Strajkujący otrzymali podwyżkę z 68 gr. na 73 i ½ gr. od metra. W związku z tym strajkiem, niepracowało w tartaku około 200 robotników.

e/ W dniu 11 marca zastrajkowały robotnice fabryki Belkiesa w Siemiatyczach, w liczbie 55, okupując teren fabryki. Powodem strajku było wymówienie im pracy: Robotnice pracowały w dziale pakowni i dział ten zarząd fabryki zlikwidował. Strajk został zlikwidowany w dniu 12 marca. Strajkujące, na żądanie zarządu Zw. Klasowego opuściły teren okupowany. Do pracy jednak nie zostały przyjęte.

f/ W dniu 14 marca b.r. o godz. 9 - na znak solidarności w związku ze strajkiem robotników kolejek leśnych w Hajnówce - zastrajkowa-

li robotnicy Zakładów Drzewnych w Hajnówce w liczbie 450. Strajk trwał do godziny 18 tegoż dnia. 41

g/ W dniu 28 marca b.r. zarząd Zakładów Drzewnych w Hajnówce w celu powiększenia wydajności pracy, zarządził podzielenie partii robotników w licznie 40, zatrudnionych przy segregacji dębowej - na 2 partie. W skutek podziału tego, pomiędzy partiami wytworzyła się konkurencja. Wszyscy robotnicy segregacji porzucili pracę.- i zażądali wymówienia im pracy na 2 tygodnie, oraz by zarząd Zakładów wziął na siebie odpowiedzialność za ewent. wypadki przy przeprowadzeniu tej konkurencji. Na skutek interwencji delegatów fabrycznych, zarząd Zakładów zobowiązał się zabezpieczyć odpowiednio miejsce pracy oraz ponosił odpowiedzialność za ewent. wypadki. Robotnicy po 2 godzinnej przerwie - przystąpili do pracy.

6/ W n i o s k i : nie ma

42

ROZDZIAŁ IV. Ruch komunistyczny i pokrewne:

A. Ruch komunistyczny.

1/ Ogólna ocena sytuacji:

Tak wewnętrznej, jak i zewnętrznej działalności w organizacji K.P.Z.B. na terenie powiatu, w okresie sprawozdawczym nie spostrzeżono. Istniejący w Hajnówce RK.KPZB. od kilku miesięcy nie może nawiązać kontaktów.

2/ Ruch organizacyjny: Negatywne.

3/ Trockiści i ruch opozycyjny w Kompartii wogóle. Negatywne

4/ Wystąpienia zewnętrzne: Negatywne.

5/ Wystąpienia na terenie więzień : Negatywne.

6/ Terror partyjny: Negatywne.

7/ Zaopatrzenie się w broń, przechowywanie broni, ćwiczenia z bronią i wystąpienia zbrojne : Negatywne.

8/ Poszczególne kierunki akcji, kampanie i obchody : Negatywne.

9/ KZMP. Pionier i organizacje komunistyczne na terenie szkolnym: Negatywne.

10/ Czerwona Pomoc : Negatywne.

11/ Akcje prewencyjno-represyjne organów bezpieczeństwa: Negatywne.

12/ Zwolnieni z więzień i M.O.

Z M.O. - zwolnionych nie było. Z więzienia, po odbyciu kary za działalność komunistyczną zostali zwolnieni : 1/ Wasiluk Demian - 2303/36. ze wsi Plutycze, gminy Wyszki, 2/ Niczyporuk Gerasim - 2993/36. ze wsi Hołody, gm. Orla, 3/ Wasiluk Teodor - ze wsi Granowiec, gm. Kleszczele, 4/ Penfiluk Metody - 2993/36. ze wsi Dubicze Cerkiewne, gminy Orla 5/ Artemiuk Konstanty - ze wsi Proniewicze, gminy Bielsk i 6/ Jewdoszuk Jan - 2993/36. ze wsi Szostakowo, gminy Hajnówka. Zwolnieni zachowują się spokojnie.

80/36. 158/35, 2303/36.

13/ Wyroki sądowe: Negatywne.

14/ Społeczna akcja antykomunistyczna: nie notowano

15/ Wiadomości o ruchu komunistycznym za granicą : Negatywne .

B. Ruch anarchistyczny : negatywne.

43

ROZDZIAŁ V. Wywrotowa działalność polskich organ. politycznych :

a/ Stronnictwo Narodowe - negatywne.

b/ Nielegalny Obóz Narodowo-Radykalny- negatywne.

c/ Stronnictwo Ludowe - negatywne.

d/ Inne ugrupowania polityczne legalne - negatywne.

e/ Zwalczanie nielegalnych druków - nie stosuje.

ROZDZIAŁ VI. Ukraiński ruch nielegalny:

Negatywne.

ROZDZIAŁ VII. Szpiegostwo. Dywersja.

Negatywne.

Załącznik Nr. 3

STAROSTWO POWIATOWE
Bielskie Podlaskie

do sprawozd. sytuacyjn. za m-c ....sierpień.....1937 r.
1938 r.

Wyniki akcji rozbrojenia

Gmina	Broń palna						Broń biała	Naboje	Granaty	Petardy	
	karabiny wojskowe	karabiny obcięte	l u f y	broń krótka	myśliw-ska	Ogółem odebrano					
Brańsk	2	-	-	-	-	2	-	4	-	-	
Dziadkowice	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	
Mielnik	-	-	-	2	-	2	-	17	-	-	
Milejczyce	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	
Rudki	1	-	-	-	1	2	-	-	-	-	
Siechnowicze	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	
Tyszki	1	-	1	2	1	5	-	-	-	-	
Razem:	4	-	1	5	4	14	-	21	-	-	

Załącznik Nr. 2

STAROSTWO POWIATOWE
Bielskie Podlaskie

Załącznik Nr. 4 1938
do sprawozdania sytuacyjnego za m-c marzec 1937 r.

Dane liczbowe o działalności i stanie organizacyjnym pracowniczych związków i stowarzyszeń zawodowych w m-cu marzec 1937 r.

L.	Nazwa ugrupowania /Centrali/	Ilość								Uwagi
		zjazdów	konferen.	Zgromadzeń		Oddziałów		Członków		
				zebrania	uczestników	nowych	zlikwidowan.	pozyskanych	utraconych.	
	2	3	4	5		6		7		8
	Zw. Stow. zaw. w Polsce									
	Zjednocz.Zaw. w Polsce								13	
	Zw.Zw. Zaw. w Polsce									
	Chrześć. Zjedn. Zaw. w Rz.P.									
	Centr.Zjedn.Klas.Zw.Zaw. R.P.		5	5	1500	1	-	33		
	Zjedn.Zaw. "PracaPolska" R.P.									
	Unia zw.Zaw. Prac. Umysł.									
	Zw.i Stow. Prac.Państw/org.niezwiąz. z centr. r./									
	Zw. Prac.Samorz./org.niezwiąz.z cent.r./									
	Luźne Zw. Zawodowe/nie należące do w.w. centr./									
	Niemieckie Zw. Zaw./ dotyczy tylko woj. śląsk./									
	Razem:	-	5	5	1500	1	-	33	13	

STAROSTWO POWIATOWE
Bielskie Podleskie

Załącznik Nr. 8

do sprawozdania sytuacyjnego za m-c marzec .....1938 r.

W Y K A Z

statystyczny do działów 11 i 12. Rozdział IV.

L.p.	Miejscowość i gmina	Ilość przeprowadzonych rewizyj mieszkaniowych.	Osoby czasowo zatrzymane przez policję.	Osoby aresztowane i przekazane władzom sądowym. Ogółem	w tym osadzonych w areszcie zapobiegawczym.	w tym zwolnionych za kaucją.	w tym zwoln. za deklaracją o niewydalaniu się.	w tym zwolnion. z oddaniem pod dozór pol.	w tym zwoln. bez zastosowania środków zapobiegawczych.	Osoby zatrzymane i osadzone w M.O. w Bezdziedzie Kartuskiej.	Osoby zwolnione z więzienia / aresztu / Ogółem	Umorzenie dochodz. lub zmiany śr. zapob.	Na skutek uniewinnienia wyroku sądowego.	Na skutek udzielonej przerwy w odsiadywaniu.	Po odbyciu kary	Osoby zwolnione z M.O. w Bezdziedzie Kartuskiej.	Uwagi
1		2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
	Plutycze, gm. Wyszki	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	
	Hołody, gm. Orla	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	
	Grabowiec, gm. Kleszczele	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	
	Dubicze Cerkiewne, gm. Orla	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	
	Proniewicze, gm. Bielsk	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	
	Szostakowo, gm. Hajnówka	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	
	R a z e m :	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	-	-	-	6	

Załącznik Nr. 2

STAROSTWO POWIATOWE
Bielskie Podlaskie

do sprawozdania sytuacyjnego za m-c ..... marzec 1938 r.

P O Ż A R Y

Miejscowość i gmina	Podpalenie	Wadliwa konstrukcja komina.	Nieostrożność	Wzniecone przez dzieci.	Przyczyny nieustalone.	O g ó ł e m
Zubowo, gm.bielsk	-	-	1	-	-	1
Bielsk Podlaski	-	-	1	-	-	1
Las w puszczy białowieskiej	-	-	3	-	-	3
Andrianki,gm.Rudki	-	-	1	-	-	1
Pokaniewo, gm.Milejczyce	-	1	-	-	-	1
Nosiewo II gm.Nosiewo	-	-	-	-	1	1
R a z e m :	-	1	6	-	1	8

STAROSTA POWIATOWY
Bielski Podlaski

Nr. B. 42/38

Bielsk Podl., dnia 9./V 1938 r.

48

POUFNE

tuacyjne sprawozdanie
zakresu bezpieczeństwa
miesiąc kwiecień 1938 r.

Do

Urzędu Wojewódzkiego

w Białymstoku

/Wydział Społ. Polityczny/

Przedkładam sytuacyjne sprawozdanie z zakresu bezpieczeństwa za miesiąc kwiecie 1938 r.

STAROSTA POWIATOWY
w.z.
/D-r R. Mojseowicz/
Wicestarosta

Otrzymują:

D.O.K. Nr. IX / Sam. referat Informac./
w Brześciu n.B

Pan Starosta Powiatowy w Białymstoku
" " " w Ostrowi -Mazow.
" " " w Wysoko-Mazow.
" " " w Wołkowysku
" " " w Brześciu n.B
" " " w Prużanie.

DOWÓDZTWO OKRĘGU KORPUSU Nº IX.
SAMODZIELNY REFERAT INFORMACYJNY.
WPŁYNĘŁO DN. 11 MAJ. 1938
Załączników
2983

Sam. Ref. Inf. D. O. K. IX.
Notowano
L. 13/V 38. Inf. r.

49

ROZDZIAŁ I. Sytuacja ogólna.

Stan bezpieczeństwa pod względem kryminalnym w okresie sprawozdawczym nie uległ poważniejszym zmianom. Z poważniejszych przestępstw zanotowano : Jedno zabójstwo i jedno usiłowanie zabójstwa. W obu wypadkach sprawcy zostali zatrzymani i przekazani władzom sądowym. Przestępstwa nie mają charakteru rabunkowego z chęci zysku, a są to: w pierwszym wypadku porachunki osobiste, wynikłe w czasie zabawy, w drugim porachunki majątkowe pomiędzy braćmi.

W tymże okresie - zanotowano 17 wypadków puszczenie w obieg fałszywych monet. Większość ich przypada na m. Bielsk Podlaski.- Fałszywe monety najwięcej bywają kwestionowane w Urzędach Pocztowych i na stacjach kolejowych. W toku prowadzonych dochodzeń w tych sprawach, źródła fałszowania tych monet nie ustalono, jednakże otrzymano informacje, że monety mają pochodzić z terenu powiatu brzeskiego.

Następnie zanotowano 7 wypadków kradzieży rowerów, z czego wykryto 4.

Sytuacja pod względem politycznym, również nie uległa poważniejszym zmianom.

Zewnętrznych wystąpień Kompartii nie notowano żadnych. Nie stwierdzono również i żadnych przygotowań Kompartii w związku z 1 majem.

50

ROZDZIELNIK II. Bezpieczeństwo ogólne.

1/ Użycie broni przez policję : - negatywne.

2/ Użycie broni przez innych funkcjonariuszów publicznych:-negatywne

3/ Zamachy na życie policjantów i innych funkcjonariuszów publicznych: negatywne.

4/ Wystąpienia przeciwko policji i innym funkcjonariuszom publicznym: W okresie sprawozdawczym zanotowano 9 wypadków oporów jednostkowych, przeważnie sekwestratorom w czasie ściągania zaległych podatków. Poważniejszych jednak następstw w skutek tych oporów nie było.

Ponadto zanotowano 2 opory na terenie gminy Mielnik:
a/ w dniu 10 kwietnia b.r. we wsi Sutno - czyścicielowi w czasie wybijania psów, podejrzanych o wściekliznę. Podejrzanych o stawianie oporu 6-osób. W czasie oporu zebrał się tłum mieszkańców wsi Sutno, w liczbie około 100 osób, którzy aczkolwiek stawiającym opór nie pomagali, jednak solidaryzowali się z nimi.
b/ na tym samym tle - we wsi Niemirów, w dniu 12 kwietnia - zanotowano opór. Podejrzanych - 2 osoby. Zbiegowisko około 60 osób.
Przeciwko winnym stawiania oporów - zostało wszczęte dochodzenie.

5/ Zaburzenia spokoju publicznego - - negatywne.

6/ Bezpieczeństwo na kolejach - negatywne.

7/ Uszkodzenie linii telefonicznych - Negatywne.

8/ Włamanie do urzędów i instytucji publicznych :- negatywne.

9/ Ucieczka więźniów : - negatywne.

10/ Zabójstwa i uszkodzenia ciała :
W okresie sprawozdawczym - ~~nie~~ na terenie powiatu zanotowano 22 wypadki bójek i uszkodzeń cuała powstałych przeważnie na wioskach, w czasie zabaw i na tle porachunków osobistych.
Ponadto vyło 1 zabójstwo- w dniu 25 kwietnia b.r. we wsi Rajk gm. Bielskiej na zabawie - w czasie sprzeczki, Siemieniuk Aleksander uderzył nożem w głowę Gapaniuka Dymitra - zabijając go na miejscu. Sprawca został zatrzymany.
W dniu 21 kwietnia b.r. we wsi Zadorze, gm. ciechanowieckiej - Wojtkowski Franciszek w czasie kłótni na tle majątkowym ze swoim bratem Władysławem - strzelił czterokrotnie z pistoletu do brata Władysława i ranił do w szyję i lewe ramię. Sprawca został zatrzymany i przekazany władzom sądowym.

11/Rozboje - negatywne.

12/Podpalenia i pożary : zanotowano 6 wypadków pożarów przypadkowych i 1 z przyczyny narazie nieustalonej

13/Katastrofy : negatywne.

14/ Inne - negatywne.

54

ROZDZIAŁ III. Ruch zawodowy.

1/ Uwagi ogólne:

Klasowe związki zawodowe - nie przejawiły większej działalności. Jedynie tylko prowadziły dość ożywioną akcję przygotowawczą do obchodu 1 majowego.

2/ Ruch organizacyjny:
W miesiącu kwietniu b.r. zanotowano : W dniu 3 kwietnia - w Nurcu gm. miejczyckiej - zebranie członków związku klasowego i ZZZ. w liczbie około 100 osób, na którym uchwalono likwidację ZZZ i przejście członków tego związku do związku klasowego.
W dniu 17 kwietnia - zebranie członków sekcji Zw.Klas. w Orli w licznie osób 54, na którym omawiano sprawę obchodu 1 - majowego.
W dniu 24 kwietnia b.r. zebranie członków Zw. Klas. w Orli przy udziale 60 osób. Omawiano przygotowania do obchodu 1 maja.

3/ Akcja prewencyjno represyjna : - negatywne.

4/ Bezrobotni :

Na terenie powiatu w okresie sprawozdawczym zanotowano ogólnie 733. Z tego w Brańsku - 40, w Mielniku - 11, w Hajnówce-340, w Milejczycach -20,w Orli - 25, w Ciechanowcu -29, w Narewce -166, w Białowieży - 33, w Siemiatyczach - 66 i w Bockach - 3.

Liczba bezrobotnych w porównaniu z poprzednim okresem znacznie zmniejszyła się, a to wskutek zatrudnienia części bezrobotnych przy robotach inwestycyjnych.

Wystąpień ze strony bezrobotnych nie notowano żadnych. Zachowują się spokojnie.

5/ Zatargi zbiorowe - strajki:

W dniu 6 kwietnia b.r. z powodu nie wypłacania zarobków - zastrajkowali robotnicy w liczbie 250, zatrudnieni na hali dębowej Zakładów Drzewnych w Hajnówce. W dniu 7 kwietnia - strajkujący otrzymali zaległe zarobki i w tym dniu przystąpili do pracy.

Z tych samych powodów zastrajkowali w dniu 13 kwietnia b.r. robotnicy, zatrudnieni przy obrabiarkach - w Zakładach Drzewnych w Hajnówce w liczbie 400. Strajk zakończył się w dniu 14 kwietnia b.r. Robotnicy otrzymali zaległe zarobki.

6/ W n i o s k i - negatywne.

52

ROZDZIAŁ IV. Ruch komunistyczny i pokrewne.

1/ Ogólna sytuacja:

Działalności w organizacji komunistycznej, w okresie sprawozdawczym na terenie powiatu bielskiego - nie spostrzeżono.

2/ Ruch organizacyjny: - Nagatywne.

3/ Trockiści i ruch opozycyjny w Kompartii wogóle: Nagatywne.

4/ Wystąpienia zewnętrzny : negatywne

5/ Wystąpienia na terenie więzień : negatywne .

6/ Terror partyjny : negatywne.

7/ Zaopatrywanie się w broń , przechowywanie brobi, cwiczenie z bronią i wystąpienia zbrojne : - negatywne

8/ Poszczególne kierunki akcji, kampanie i obchody:

negatywne.

9/ KZMP. Piopnier i organizacje komunistyczne na terenie szkolnictwa:

negatywne.

10/ Czerwona Pomoc : negatywne.

11/ Akcja prewencyjno represyjna organów bezpieczeństwa : - negatywne

12/ Zwolnienie z więzień i M.O.

2438/36. Nar.
6664/36. Nar.

w dniu 27 kwietnia b.r. powrócił z więzienia, po odbyciu kary za działalność komunistyczną - Wasilewski Stefan, mieszkaniec wsi Wólka, gminy Kleszczele.

Z.M.O. - nikt nie powrócił.

13/ Wyroki sądowe - negatywne.

14/ Społeczna akcja antykomunistyczna : - negatywne.

15/ Wiadomości o ruchu komunistycznym za granicą : - negatywne.

Ruch anarchistyczny:

negatywne.

53

ROZDZIAŁ V. Wywrotowa działalność polskich organ.polit.

1/Stronnictwo Narodowe - negatywne.

2/ Nielegalny Obóz Narodowo-Radykalny : - negatywne.

3/ Stronnictwo Ludowe : w dniu 10 kwietnia b.r. sekretarz S.L. na powiat bielski - zwołał nielegalnie zebranie we wsi Kożyno, gm. bielskiej w celu zorganizowania tam koła S.L.

Na organizatorów zebrania sporządzono doniesienia.

4/ Inne ugrupowania polityczne legalne : - negatywne.

5/ Zwalczanie nielegkych druków - nie notowano.

ROZDZIAŁ VI. Ukraiński ruch nielegalny:

negatywne.

ROZDZIAŁ VII. Szpiegostwo, dywersja :

negatywne.

Załącznik Nr. 2

STAROSTWO POWIATOWE
Bielskie Podlaskie

do sprawozdania sytuacyjnego za m-c ...kwiecień 1938 r.

P O Ż A R Y

Miejscowość i gmina	Podpalenie	Wadliwa konstrukcja komina.	Nieostrożność	Wzniecone przez dzieci.	Przyczyny nieustalone.	O g ó ł e m
Bielsk Podlaski	-	-	2	-	-	2
Las w Puszczy Białowieskiej	-	-	2	-	-	2
Brańsk	-	1	-	1	1	2
Nowiny gm. Narew	1	1	-	-	-	1
Razem:	1	2	4	-	1	7

STAROSTWO POWIATOWE
Wołkie Podlaskie

Załącznik Nr.3
do sprawozdania sytuacyjnego za m-c kwiecień 193...r.

Wyniki akcji rozbrojenia..

Gmina	broń palna						Broń biała	Naboje	Granaty	Petardy
	karabiny wojskowe	karabiny obcięte	lufy	broń krótka	broń myśliwska	Ogółem odebrano				
Kyszki	-	-	-	-	-	-	-	10	-	-
Brańsk	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-
Bocki	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-
Mielnik	1	-	-	1	-	2	-	6	-	-
Ciechanowiec	-	-	-	3	-	3	-	-	-	-
.....										
Razem:	2	-	-	4	1	7	-	16	-	-

STAROSTWO POWIATOWE
Bielskie Podlaskie

Załącznik Nr. 4
do sprawozdania sytuacyjnego za m-c kwiecień 1938 r.

Dane liczbowe o działalności i stanie organizacyjnym pracowniczych związków i stowarzyszeń zawodowych w m-cu ..kwietniu.....1938 r.

Nazwa ugrupowania /Centrali/	Ilość								Uwagi
	zjazdów	konferen.	Zgromadzeń		Oddziałów		Członków		
			zebrania	uczestników	nowych	zlikwidowan.	pozyskanych	utraconych.	
2	3	4	5		6		7		8
Zw. Stow. zaw. w Polsce	-								
Zjednocz.Zaw. w Polsce	-					1		17	
Zw.Zw. Zaw. w Polsce	-								
Chrześć. Zjedn. Zaw. w Rz.P.	-								
Centr.Zjedn.Klas.Zw.Zaw. R.P.	-		3	214			17		
Zjedn.Zaw. "PracaPolska" R.P.	-								
Unia zw.Zaw. Prac. Umysł.	-								
Zw.i Stow. Prac.Państw/org.niezwiąz. z centr. r./	-								
Zw. Prac.Samorz./org.niezwiąz.z cent.r./	-								
Luźne Zw. Zawodowe/nie należące do.w.w. centr./	-								
Niemieckie Zw. Zaw./ dotyczy tylko woj. śląsk./	-								
R a z e m :	-	-	3	214	-	1	17	17	

STAROSTA POWIATOWY
Bielski Podlaski

Nr. B. 42/38

Bielsk Podl., dnia 8 /VI 1938 r.

57

Sytuacyjne sprawozdanie
z zakresu bezpieczeństwa
za miesiąc maj 1938 r.

POUFNE

Do

Urzędu Wojewódzkiego

w Białymstoku

/Wydział Społ. Polityczny /

Przedkładam sytuacyjne sprawozdanie z zakresu bezpieczeństwa za miesiąc maj 1938 r.

DOWÓDZTWO OKRĘGU KORPUSU № IX.
SAMODZIELNY REFERAT INFORMACYJNY.
WPŁYNĘŁO DN. 11 CZER. 1938
4396
X+IV

STAROSTA POWIATOWY

/ Z. Januszkiewicz/

Otrzymują:

/ D.O.K. Nr.IX /Sam.referat Informac./
w Brześciu n.B

/ Pana Starosta Powiatowy w Białymstoku
/ " " " w Ostrowi - Maz.
/ " " " w Wysoko-Maz.
/ " " " w Wołkowysku
/ " " " w Brześciu n.B
/ " " " w Prużanie

Sam. Ref. Inf. D. O. K. IX.
Od Notowano
13/VI. 38.

G.

587

ROZDZIAŁ I. Sytuacja ogólna.

Zewnętrznych wystąpień Kompartii nie notowano. W czasie obchodu święta 1 majowego, zaobserwowano obecność podejrzanych o działalność wywrotową, a nawet karanych komunistów z okolicznych wiosek. Objaw ten zaobserwowano szczególnie w Hajnówce. Zachowywali się oni jednak spokojnie. Przestępstw natury politycznej nie notowano.

Działalność Klasowego Zw. Zawod. i ZZZ. w okresie sprawozdawczym była dość żywa. Związki te prowadziły akcję na terenie Hajnówki, Orli, Siemiatycz i Milejczyc mającą na celu zawarcie umowy zbiorowej z pracodawcami, poprawy warunków pracy i płacy robotników oraz przywrócenia Ubezpieczalni Społecznej.

Stan bezpieczeństwa pod względem kryminalnym w okresie sprawozdawczym również nie uległ poważniejszym zmianom. Z poważniejszych przestępstw zanotowano : 1 zabójstwo i 2 usiłowania zabójstwa.

W tymże okresie na terenie powiatu zanotowano 9 wypadków puszczenia w obieg fałszywych monet. Większość ich przypada na os. Hajnówkę.

Następnie zanotowano 7 wypadków kradzieży rowerów z czego wykryto 2. Dochodzeniami ustalono, iż kradzieży tych dokonują tak przygodni rejzerzy, jak wieśniacy, wśród których w ostatnich czasach rozwinął się ruch kolarski. W celu położenia kresu tym kradzieżom, wydano zarządzenia dokonywania stałej i ścisłej kontroli nowonabytych rowerów.

879

ROZDZIAŁ II. Bezpieczeństwo ogólne.

1/ Użycie broni przez policję - negatywne.

2/ Użycie broni przez innych funkcjon.publicznych-negatywne.

3/ Zamachy na życie policjantów i innych funkcjon.publ.-negatywne.

4/ Wystąpienia przeciwko policji i innym funkcjon.publicznym:

Zanotowano 11 wypadków oporów jednostkowych - uskwestrotorom w czasie ściągnie zaległych podatków oraz urzędnikom melioracyjnym w czasie przeprowadzenia melioracji. Do poważniejszych zajść nie dochodziło. Na winnych sporządzone zostały doniesienia.

5/ Zaburzenia spokoju publicznego - negatywne.

6/ Bezpieczeństwo na kolejach - negatywne.

7/ Uszkodzenie linii telefonicznych - negatywne.

8/ Włamania do urzędów i instytucji publicznych - negatywne.

9/ Ucieczka więźniów - negatywne.

10/ Zabójstwa i uszkodzenia ciała: W dniu 12 maja r.b. w oddziale 689 Puszczy Białowieskiej - został znaleziony w stanie rozkładu zwłoki mieszkańca wsi Kiwaczyne, gm. Białowieża. Dochodzeniem ustalono, że Michał Kubel został uduszony, a następnie powieszony, w dniu 3 marca r.b. przez swojego syna Sergiusza, zam. w Kiwaczynie. Przyczyna - nieporozumienie majątkowe. Sprawca został zatrzymany i osadzony w więzieniu.

Mieszkaniec wsi Czyże, gm. Orla- Maksymiuk Borys zameldował, że w dniu 9 maja r.b. sąsiad jego Kopiejczuk Julian wskutek różnych zatargów osobistych - strzelił do niego 2 krotnie z rewolweru, jednak nie trafił. Dochodzeniem jednak nie ustalono faktu strzelenia do Maksymiuka, a ręczej okoliczności przemawiają za tym, że Maksymiuk uderzył Kopiejczuka z zemsty za wybicie mu szyb w oknie.

Pomiędzy małżonkami Trubilińskimi Władysławem i Józefą zam. w Olechnowcu, oddawna są awantury i bójki na tle nieporozumień rodzinnych. W miesiącu maju r.b. Trubiliński Władysław usiłował zarżnąć swoją żonę Józefę, będącą w stanie podchmielonym, czemu jednak przeszkodzili sąsiedzi.

Ponadto zanotowano 14 wypadków uszkodzeń ciała zadanych przeważnie w czasie bójek na wioskach przez młodzież, na skutek różnych nieporozumień osobistych.

11/ Rozboje: negatywne.

12/ Podpalenia i pożary: W dniu 10 maja r.b. pastuchy ze wsi Masiewo II - Romaszkiewicz Mikołaj lat 8 i Keratko Mikołaj lat 12 podpalili suchą trawę w oddziale 68 Puszczy Białowieskiej, wskutek czego spaliż się las na przestrzeni 0.85 ha. Straty 266 zł.61 gr. Faktu sabotażu z ramowy osób starszych

60

nie było stwierdzone.

Ponadto w okresie sprawozdawczym, na terenie powiatu było 22 pożary przypadkowe i 12 wypadków pożarów z przyczyny nieustalonej, zachodzi jednak przypuszczenie, że powstały wskutek nieostrożnego obchodzenia się z ogniem.

Z poważniejszych pożarów - był pożar w Orli w dniu 18 maja r.b. gdzie spaliło się 196 domów mieszkalnych i 366 budynków innych. Ogólne straty 1.320.680 złotych. Pożar powstał wskutek nieostrożnego obchodzenia się z ogniem.

13/ Katastrofy - negatywne.

14/ Inne : negatywne.

61

ROZDZIAŁ III. Ruch zawodowy.

1/ Uwagi ogólne: Klas.Zw.Zawod. w Hajnówce prowadził dość ożywioną akcję w kierunku poprawy płacy robotnikom zatrudnionym w Zakładach Drzewnych w Hajnówce i przywrócenia Ubezpieczalni Społecznej. W Orli prowadził akcję,zmierzającą do zawarcia umowy zbiorowej pomiędzy właścicielem kaflarni,a robotnikami.

W Siemiatyczach i w Milejczycach - Klas.Zw.Zaw.prowadził akcję, zmierzającą do zawarcia umowy zbiorowej właścicieli kaflarń z robotnikami.

W Strabli - Kals.Zw. Zaw. w Białymstoku - prowadził akcję w kierunku poprawy płacy robotnikom, zatrudnionym w tartakach.

ZZZ. w Hajnówce - prowadził akcję, zmierzającą do poprawy warunków pracy i płacy robotników, zatrudnionych na kolejkach leśnych w Hajnówce oraz w Zakładach Drzewnych /robotników zgrupowanych w ZZZ./

2/ Ruch organizacyjny i zgromadzeniowy:

W dniu 12 maja r.b. w Hajnówce odbyło się zebranie robotników i pracowników, zatrudnionych na kolejkach leśnych i w Zakładach Drzewnych, zgrupowanych w ZZZ: w liczbie 120 osób. Omawiano sprawę poprawy warunków pracy i płacy.

W dniu 12 maja r.b. odbyło się zebranie robotników Klas. Zw. Zawod. w liczbie 40. Omawiano sprawy organizacyjne.

W dniu 17 maja r.b. w Orli - odbyło się zebranie robotników kaflarzy, członków Zaw.Zw. Kalsowego. Imawiano sprawę zawarcia umowy zbiorowej z pracodawcą. Obecnych 100 osób.

W dniu 19 maja r.b. w Warszawie odbyłe się konferencja przedstawicieli Min.Pracy i Opieki Społecznej,Naczelnej Dy-

62

rekcji L.P., Dyrekcji L.P. w Białowieży, Zakładów Drzewnych w Hajnówce oraz delegatów robotników, członków ZZZ. w Hajnówce w sprawie poprawy warunków pracy.

W dniu 24 maja r.b. w Siemiatyczach odbyła się konferencja przedstawicieli robotników kaflarzy, członków Zw. Klas. z właścicielami kaflarń, przy udziale Inspektora Pracy, w sprawie zawarcia umowy zbiorowej i podwyżki płacy.

W dniu 26 maja r.b. w Hajnówce odbyło się zebranie robotników Zaw. Zw. Klas., w liczbie 400 osób. Omawiano sprawy organizacyjne, zawodowe, oraz politykę ekonomiczną w kraju i za granicą.

W dniu 27 maja r.b. w Hajnówce odbyła się konferencja przedstawicieli Zakładów Drzewnych z przedstawicielami robotników Zw. Klas. Omawiano warunki poprawy bytu.

W dniu 29 maja r.b. w Orli - odbyła się konferencja delegatów robotników Klas. Zw. Zaw. z właścicielem kaflarni - w sprawie uruchomienia kaflarni.

W dniu 30 maja r.b. w Hajnówce - odbyła się konferencja delegatów robotników, zgrupowanych w ZZZ. z przedstawicielami Dyrekcji L.P. i Zakładów Drzewnych, w sprawie podwyżki płacy.

3/ Akcja prewencyjno-represyjna - negatywne.

4/ Bezrobotni: W okresie sprawozdawczym na terenie powiatu zanotowano 584 bezrobotnych. Z tego w Białowieży - 9, w Orli - 85, w Hajnówce - 254, w Narewce - 158, w Milejczycach - 7, w Bociach - 21, w Siemiatyczach - 27 i w Ciechanowcu -23. Ogólna liczba bezrobotnych, w porównaniu z okresem poprzednim znacznie zmniejszyła się wobec otwarcia robót inwestycyjnych. Bezrobotni zachowują się spokojnie.

5/ Zażergi zbiorowe - strajki :

W dniu 11 maja r.b. zastrajkowali robotnicy niezorganizowani, zatrudnieni przy budowie wiaduktu na szosie Hajnówka-Biała

wieże, w liczbie 34. Żądali podwyżki płacy. Roboty prowadzone były przez Wydział Powiatowy. Na skutek otrzymanej podwyżki, strajk zakończył się w dniu 14 maja r.b.

W dniu 27 maja r.b. ogłosili strajk okupacyjny robotnicy tartaku Krasnińskiego, zgrupowani w Klas. Zw. Zawod., w liczbie 15. Żądali podwyżki płacy oraz nie zwalnianie z pracy robotników dotychczas zatrudnionych. Wobec dojścia do porozumienia, strajk został zlikwidowany w dniu 31 maja r.b. W sprawie tej odbyła się konferencja delegatów robotników z właścicielem tartaku w dniu 25 maja r.b., która jednak nie doszła do skutku.

W dniu 31 maja r.b. robotnicy, zatrudnieni przy budowie drogi Hajnówka - Kleszczele w liczbie 36 porzucili pracę wobec niskich zarobków. Roboty były prowadzone przez Zarząd Gminy w Hajnówce, który, po porzuceniu pracy przez robotników, wymówił wszystkim pracę i dalsze roboty prowadzi szarwarkiem. Zarząd Gminy już poprzednio zamierzał wywiść pracę robotnikom z braku kredytu na prowadzenie dalszych robót.

6/ Wnioski - negatywne.

64

ROZDZIAŁ IV. Ruch komunistyczny i pokrewne.

A. Ruch komunistyczy:

1/ Ogólna ocena sytuacji: Ruch komunistyczny słaby. Żadnej akcji tak zewnętrznej, jak i wewnętrznej nie stwierdzono.

2/ Ruch organizacyjny : nie stwierdzono.

3/ Trockiści i ruch opozycyjny w Kompartii wogóle - negatywne.

4/ Wystąpienia zewnętrzne - negatywne.

5/ Terror partyjny - negatywne.

6/ Wystąpienia na terenie więzień - negatywne.

7/ Zaopatrzenie się w broń, ćwiczenia z bronią, przechowywanie broni i wystąpienia zbrojne - negatywne.

8/ Poszczególne kierunki akcji, kampanie i obchody - negatywne.

9/ KZMP. Pionier i organizacje komunistyczne na terenie szkolnym - negatywne.

10/ Czerwona Pomoc - negatywne.

11/ Akcje prewencyjno-represyjne organów bezpieczeństwa - negatywne.

12/ Zwolnienie z więzień i M.O. w okresie sprawozdawczym zostali zwolnieni z więzienia po odbyciu kary : 1/ Prokopiuk Aleksy mieszkaniec wsi Zubowo, gm. bielskiej, 2/ Maksymiuk Grzegorz mieszkaniec wsi Pawły, gm. Narew, 3/ Wasilewski Paweł mieszkaniec wsi Wólka, gm. Kleszczele i 4/ Markowski Józef mieszkaniec wsi Jacewicze, gm. Wyszki.

35 Nar. 3/35, 1904/35 2993/36. Nar.

Z M.O. został zwolniony mieszkaniec os. Milejczyce - Januszewicz Aleksander.

921/33, 5790/36 Nar. 7699/36. Nar.

Zwolnieni zachowują się spokojnie.

13/ Wyroki sądowe - nie było.

14/ Społeczne akcje antykomunistyczne - negatywne.

15/ Wiadomości o ruchu komunistycznym za granicą - nie notowano.

B. Ruch anarchistyczny:

Negatywne.

65

ROZDZIAŁ V. Wywrotowa działalność polskich org.n.polit.

A.	Stronnictwo Narodowe i przybudówki	-	negatywne.
B.	Nielegalny Obóz Narodowo-Radykalny	-	"
C.	Stronnictwo Ludowe	-	"
D.	Inne ugrupowania polityczne legalne	-	"
E.	Zwalczanie nielegalnych druków	-	"

ROZDZIAŁ VI. Ukraiński Ruch Polityczny.

Negatywne.

ROZDZIAŁ VII. Szpiegostwo, dywersja.

Negatywne.

Załącznik Nr. 8

STAROSTWO POWIATOWE
Bielskie Podlaskie

do sprawozdania sytuacyjnego za m-c ...maj.....1939 r.

W Y K A Z

statystyczny do działów 11 i 12. Rodzdział IV.

L.p.	Miejscowość i gmina	Ilość przeprowadzonych rewizyj mieszkaniowych.	Osoby czasowo zatrzymane przez policję.	Osoby aresztowane i przekazane władzom sądowym. Ogółem	W tym osadzonych w areszcie zapobiegawczym.	W tym zwolnionych za kaucją.	W tym zwoln. za deklaracją o niewydalaniu się.	W tym zwolnion. z oddaniem pod dozór pol.	W tym zwoln. bez zastosowania środków zapobiegawczych.	Osoby zatrzymane i osadzone w M.O. w Bezwezie Kartuskiej.	Osoby zwolnione z więzienia / aresztu / Ogółem	Umorzenie dochodz. lub zmiany śr. zapob.	Na skutek uniewinnienia wyroku sądowego.	Na skutek udzielonej przerwy w odsiadywaniu.	Po odbyciu kary	Osoby zwolnione z M.O. w Bereziu Kartuskiej.	Uwagi
1		2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
	Milejczyce	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	
	Zubowo, gm. bielskiej	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	
	Pewły, gm. Narew	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	
	Wólka, gm. Kleszczele	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	
	Jacewicze, gm. Wysoki	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	
	R a z e m :	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	4	1	

Załącznik Nr. 4.

...ROSTWO POWIATOWE
...ielskie Podlaski

do sprawozdania sytuacyjnego za m-c .....maj..... 1938 r.

Dane liczbowe o działalności i stanie organizacyjnym pracowniczych związków i stowarzyszeń zawodowych w m-cu .....maj..... 1938 r.

Nazwa ugrupowania / Centrali /	Ilość								Uwagi
	zjazdów	konferen.	Zgromadzeń		Oddziałów		Członków		
			zebrania	uczestników	nowych	zlikwidowan.	pozyskanych	utraconych	
2	3	4	5		6		7		8
Zw. Stow. zaw. w Polsce									
Zjednocz. Zaw. w Polsce									
Zw. Zw. Zaw. w Polsce	-	2	1	120	-	-a	-	-	
Chrześć. Zjedn. Zaw. w Rz. P.									
Centr. Zjedn. Klas. Zw. Zaw. R.P.	-	3	3	540	-	-	27	-	
Zjedn. Zaw. " Pesca Polska" R.P.									
Unia zw. Zaw. Prac. Umysł.									
Zw. i Stow. Prac. Państw. /org. niezwiąz. z centr. r. /									
Zw. Prac. Samorz. /org. niezwiąz. z centr. S./									
Luźne Zw. Zawodowe / nie należące do w. w. centr. /									
Niemieckie Zw. Zaw. / dotyczy tylko woj. śląsk./									
R a z e m	-	5	4	660	-	-	27	-	

STAROSTWO POWIATOWE
Bielskie Podlaskie

Załącznik Nr.3

do sprawozdania sytuacyjnego za m-c .....maj.....1938 r.

Wyniki akcji rozbrojenia.

Gmina	broń palna						Broń biała	Naboje	Granaty	Petardy
	karabiny wojskowe	karabiny obcięte	lufy	broń krótka	broń myśliwska	Ogółem odebrano				
Tyszki	-	-	-	-	1	1	-	121	-	-
Grodzisk	-	1	-	-	-	1	-	1	-	-
Ciechanowiec	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-
Kleszczele	1	-	-	-	1	2	-	-	-	-
Razem:	1	1	-	-	3	5	-	122	-	-

27

Załącznik Nr. 2

do sprawozdania sytuacyjnego za m-c ..... maj 1938 r.

STAROSTWO POWIATOWE
Bielskie Podlaskie

P O Ż A R Y

Miejscowość i gmina	Podpalenie	Wadliwa konstrukcja komina.	Nieostrożność	Wzniecone przez dzieci.	Przyczyny nieustalone.	O g ó ł e m
Orla	-	-	1	-	-	1
Las wsi Łoknice	-	-	1	-	-	1
Majenka gm. Siemiatycze	-	-	1	-	-	1
Olendy, gm. "	-	1	-	-	-	1
Pajnówka	-	1	-	-	-	1
Orześcianka, gm. Wyszki	-	1	-	-	-	1
Łokaniewo, gm. Milejczyce	-	1	-	-	-	1
Orgacze, gm. "	-	-	-	-	1	1
Las na terenie "	-	-	3	-	-	3
Las w Puszczy Białow.	-	-	10	2	11	23
Las na terenie gminy Wyszki	-	-	1	-		1
R a z e m :	-	4	17	2	12	35

779

ROZDZIAŁ I. Sytuacja ogólna.

Stan bezpieczeństwa pod względem politycznym, w okresie sprawozdawczym - nie uległ poważniejszym zmianom.

Przestępstw natury politycznej - nie notowano. Zewnętrznych wystąpień Kompartii - nie stwierdzono.

Str. Narod. prawie żadnego bojkotu żydów nie prowadziło, wobec okresu żniw oraz zamknięcia targów i jarmarków w związku z pryszczycą.

Klas. Związek w Siemiatyczach - kierował akcją strajkową robotników - kaflarzy.

Zw. Zaw. Robotn. Przem. Chemicznego w Rajnówce - kieruje strajkiem robotników fabryki Chemicznej " Grodzisk", który trwa.

Pod względem kryminalnym stan bezpieczeństwa również nie uległ zmianom. Z poważniejszych przestępstw zanotowano: 2 zabójstwa. Nie miały charakteru zabójstwa rabunkowego, a zostały popełnione w obu wypadkach na tle porachunków osobistych. Sprawcy zostali zatrzymani i przekazani władzom sądowym.

Następnie zanotowano 15 wypadków puszczenia w obieg fałszywych monet. Ogółem zakwestionowano 347 różnych falsyfikatów/ monet/.

712

ROZDZIAŁ II. Bezpieczeństwo ogólne.

1/ Użycie broni przez policję - negatywne.

2/ Użycie broni przez innych funkcjon. publicznych : - w dniu 28 lipca r.b. z ruchomego karnego ośrodka pracy w Chojewie, gm. Brańsk zbiegł więzień Bursztyn Chackiel. W czasie poszukiwań, natknął się na niego w pobliskich krzakach - strażnik więzienny Zieliński Bolesław. Ponieważ zbiegły - zaczął uciekać, a na wezwanie strażnika nie zatrzymał się, strażnik Zieliński strzelił z karabinu do uciekającego i zranił go ciężko. Bursztyn po kilku godzinach zmarł.

3/ Zamachy na życie policjantów i innych funkcjon. publ.-negatywne.

4/ Wystąpienia przeciwko policji i innym funkcjon.publicznym - w okresie sprawozdawczym - zanotowano 4 opory jednostkowe - sekwestratorom w czasie ściągania zaległych podatków. Poważniejszych jednak następstw wskutek tych oporów nie było.

5/ Zakłócenie spokoju publicznego - negatywne.

6/ Bezpieczeństwo na kolejach - negatywne.

7/ Uszkodzenie linii telefonicznych - negatywne.

8/ Włamania do urzędów i innych instytucji publicznych- negatywne.

9/ Ucieczka więźniów:

a/ w dniu 6 lipca r.b. w czasie doprowadzenia z Posterunku P.P. do aresztu gminnego w Wyszkach Aleksandra Chmura zatrzymanego pod zarzutem kradzieży, wtedy Chmura zmyliwszy czujność policjanta zbiegł. Po kilku dniach został ujęty.

b/ w dniu 2 lipca r.b. z Karnego Ośrodka Pracy w Chojewie, gm. Brańsk - zbiegł więzień Marciocha Franciszek. Został on ujęty na terenie pow. wysoko-mazowieckiego i osadzony w więzieniu.

c/ w dniu 21 lipca r.b. z aresztu gminnego w Narwi, w czasie przechadzki - zbiegł odsiadujący karę 2 tygodniowego aresztu za kradzież - mieszkaniec Narwi Włodzimierz Kurianowicz. Zbieg zgłosił się sam do aresztu po 1½ godzinnej przerwie.

10/ Zabójstwa i uszkodzenia ciała :

a/ w dniu 17 lipca r.b. we wsi Czyże, gm. Orla w czasie bójki na tle porachunków osobistych - został zabity Kopiejczuk Julian ze wsi Czyże. Sprawcy w osobach Pietruczuka Jana, Pietruczuka Bazyla i Bazyluka Jana - mieszkańcy wsi Czyże- zostali zatrzymani.

b/ w dniu 25 lipca r.b. na drodze przy wsi Rabikry, gm. Ciechanowiec, pomiędzy rajzerami Głuszewskim Władysławem z Grodna i Zachowskim Czesławem z Sierpca powstała na tle porachunków osobistych sprzeczka zakończona bójką w czasie której Głuszewicz zabił Zachowskiego. Głuszewski został zatrzymany.

Ponadto zanotowano 18 wypadków uszkodzeń ciała, przeważnie na wioskach w czasie zabaw - na tle porachunków osobistych.

11/ Rozboje - negatywne.

73

12/ Podpalenia i pożary zanotowane : podpaleń nie było. Było 14 wypadków pożarów przypadkowych i 5 wypadków pożarów z przyczyny nieustalonej - w których dochodzenia prowadzi się.

13/ Katastrofy - negatywne.

14/ Inne - negatywne.

74

ROZDZIAŁ III. Ruch zawodowy.

1/ Uwagi ogólne:

Klas. Zw. Zaw. w Hajnówce - prowadził akcję zmierzającą do przyjęcia ponownie do pracy na kolejkach leśnych w Hajnówce - zwolnionego działacza PPS. i Zw. Klas. Michałowskiego Leonarda. W wyniku akcji Michałowski został do pracy przyjęty.

Klasowy Zw. Zaw. w Siemiatyczach - prowadził akcję strajkową robotników - kaflarzy o podpisanie umowy zbiorowej i poprawy warunków pracy. W wyniku akcji podwyżka płacy nastąpiła, lecz umowa zbiorowa nie została podpisana przez właścicieli kaflarń. Zw. Zawod. Rob. Przem.Chem. w Hajnówce - prowadzi akcję strajkową robotników fabryki Chemicznej w Hajnówce mającą na celu cofnięcie zwolnienia z pracy robotnika Borkowskiego.

Bezrobocie znacznie zmniejszyło się. Nastrój wśród bezrobotnych spokojny.

2/ Ruch organizacyjny i zgromadzeniowy:

a/ w dniu 10 lipca r.b. w lokalu Związku Klas. w Hajnówce- odbyło się zebranie członków, w liczbie 100 osób. Omówiono sprawy zwolnionego z pracy na kolejkach leśnych Michałowskiego Leonarda.

b/ w dniu 13 lipca r.b. w Biurze Zakładów Chemicznych "Grodzisk" w Hajnówce odbyła się konferencja robotników przemysłu chemicznego z przedstawicielami fabryki, na której została ustalona stawka płac dla stałych robotników fabryki.

c/ w dniu 25 lipca r.b. w Siemiatyczach - odbyło się zebranie robotników zorganizowanych w Zw. Klas. i w ZZZ. w liczbie 80 osób w sprawie podpisania umowy zbiorowej z pracodawcami. Do podpisania umowy nie doszło.

3/ Akcja prewencyjno represyjna - negatywne.

4/ Bezrobotni : Z końcem lipca b.r. notowano 363 bezrobotnych. Z tych na terenie : Siemiatycz - 112, Ciechanowca - 3, Hajnówki - 63, Narewki - 158, Białowieży - 27. Bezrobotni zachowują się spokojnie.

5/ Zatargi zbiorowe - strajki:

Strajk w kaflarniach w Siemiatyczach - zakończył się w dniu 14 lipca r.b. Strajkujący uzyskali podwyżkę płacy, umowy zbiorowej pracownicy jednak nie podpisali.

W dniu 19 lipca r.b. wybuchł strajk okupacyjny robotników fabryki Grodzisk w Hajnówce z powodu zwolnienia z pracy robotnika Borkowskiego, który jest prezesem Zw. Zaw.Rob.Przem.Chem. Strajk trwa .

6/ Wnioski : negatywne.

375

ROZDZIAŁ IV. Ruch komunistyczny i pokrewne.

A. Ruch komunistyczny.

1/ Ogólna ocena sytuacji : Ruch komunistyczny w okresie sprawozdawczym na terenie powiatu nie notowano. CK. PZPR. dąży do wznowienia akcji komunistycznej - na terenie powiatu - dotychczas jednak prace w tym kierunku idzie b. słabo.

2/ Ruch organizacyjny : - negatywne.

3/ Trockiści i ruch opozycyjny w kompartii wogóle - negatywne.

4/ Wystąpienia zewnętrzne - negatywne.

5/ Wystąpienia na terenie więzień - negatywne.

6/ Terror partyjny - negatywne.

7/ Zaopatrzenie się w broń, przechowywanie broni, ćwiczenia z bronią i wystąpienia zbrojne - negatywne.

8/ Poszczególne kierunki akcji, kampanie i obchody - negatywne.

9/ ZMP. Pionier i organizacje komunistyczne na terenie szkolnym - negatywne.

10/ Czerwona Pomoc - negatywne.

11/ Akcja prewencyjno represyjna organów bezpieczeństwa - negatywne.

12/ Zwolnienie z więzień i MO. - nie było.

13/ Wyroki sądowe - nie było.

14/ Społeczne akcje antykomunistyczne - negatywne.

15/ wiadomości o ruchu komunistycznym za granicą - negatywne.

B. Ruch anarchistyczny :

Negatywne.

776

ROZDZIAŁ V. Wywrotowa działalność polskich organ. polit.

1/ Stronnictwo Narodowe - negatywne.
2/ Nielegalny Obóz Narodowo-Radykalny - negatywne.
3/ Stronnictwo Ludowe - negatywne.
4/ Inne ugrupowania polityczne legalne - negatywne.
5/ Zwalczanie nielegalnych druków - negatywne.

ROZDZIAŁ VI. Ukraiński ruch nielegalny.

Negatywne.

ROZDZIAŁ VII. Szpiegostwo, dywersja.

Negatywne.

STAROSTWO POWIATOWE
Bielskie Podlaski

Załącznik Nr. 4

do sprawozdania sytuacyjnego za m-c ..... 1937 r.

Dane liczbowe o działalności i stanie organizacyjnym pracowniczych związków i stowarzyszeń zawodowych w m-cu ..... 1938 r.

Nazwa ugrupowania / Centrali /	Ilość								Uwagi
	zjazdów	konferen.	Zgromadzeń		Oddziałów		Członków		
			zebrania	uczestników	nowych	zlikwidowan.	pozyskanych	utraconych	
2	3	4	5		6		7		8
Zw. Stow. zaw. w Polsce									
Zjednocz. Zaw. w Polsce									
Zw. Zw. Zaw. w Polsce									
Chrześć. Zjedn. Zaw. w Rz. P.									
Centr. Zjedn. Klas. Zw. Zaw. R.P.	-	1	2	10	-	-	-	-	
Zjedn. Zaw. " Praca Polska" R.P.									
Unia zw. Zaw. Prac. Umysł.									
Zw. i Stow. Prac. Państw. /org. niezwiąz. z centr. r. /									
Zw. Prac. Samorz. /org. niezwiąz. z centr. r./									
Luźne Zw. Zawodowe / nie należące do w. w. centr. /									
Niemieckie Zw. Zaw. / dotyczy tylko woj. śląsk./									
R a z e m	-	1	2	10					

98

Załącznik Nr.3

STAROSTWO POWIATOWE
Bielskie Podlaskie

do sprawozdania sytuacyjnego za m-c lipiec 193..r.

Wyniki akcji rozbrojenia.

Gmina	broń palna						Broń biała	Naboje	Granaty	Petardy
	karabiny wojskowe	karabiny obcięte	lufy	broń krótka	broń myśliwska	Ogółem odebrano				
Rodzisk	-	-	2	1	3	6	-	17	-	-
Piechanowiec	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-
Łódki	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-
Narewka	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-
Ziemiatycze	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-
Tyszki	-	-	-	1	[illegible]	1	[illegible]	4	-	-
Razem :	2	-	2	2	5	11	-	21	-	-

77

Załącznik Nr. 2

do sprawozdania sytuacyjnego za m-c ....lipiec..... 1938 r.

STAROSTWO POWIATOWE
Bielskie Podlaskie

POŻARY

...jscowość i gmina	Od pioruna Podpalenie	Wadliwa konstrukcja komina.	Nieostrożność	Wzniecone przez dzieci.	Przyczyny nieustalone.	Ogółem
...jnówka	-	-	-	1	-	10000 zł./węgiel/
Bielsk Podl.	1	-	-	-	-	nieznaczne
Topławy, gm. brańskiej	-	-	1	-	-	28.300 zł.
...rpechy St. gm. Wyszki	-	1	-	-	-	120 zł.
...mułki Małe," "	1	-	-	-	-	12100 zł.
...ilkowo, gm. Narew	-	-	1	-	-	300 zł.
...eryszowo, gm. Narew	-	-	1	-	-	
...s na ter. gm. Milejczyce	-	-	1	-	3	583 zł.
...s na terenie Puszczy	-	-	4	-	1	450 zł.
...łowo, gm. Mielnik	-	-	4	-	-	500 zł.
...iłkowice Małki, gm. Drohiczyn	-	-	1	-	-	
...iemiatycze	1	1	-	-	-	-
...rohiczyn	-	-	-	-	1	1000 zł.
Razem:	1	3	9	1	5	45.253 zł.

78

Zał. Nr. 1

STAROSTWO POWIATOWE
Bielskie Podlaskie

do sprawozdania sytuacyjnego za miesiąc lipiec 1937 r.

Użycie broni przez funkcjonariuszów publicznych.

Miejscowość i gmina	Policja									Inni funkcjonariusze publ.											Uwagi xx/
	Ogółem wypadków		Zabitych		Rannych		Przyczyna			Straż więzienna		Straż graniczna		K.O.P.		Straż leśna		Ogółem			
	krym.	polit.	krym.	Polit.	krym.	polit.	W pościgu	Przy pokonywaniu oporu	W obronie własnej.	Zabit.	Ran.	Zabit.	Ran.	Zabit.	Ran.	Zabit.	Ran.	Zabit.	Ran.		
Chojewo, gm. bielskiej	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-		
Razem	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-		

x/ podając wszystkie wypadki użycia broni, tak skuteczne, jak i nieskuteczne.

xx/ w uwagach zaznaczyć wypadki specjalne nie objęte rubrykami, np. użycie broni w czasie zaburzeń bezrobotnych.

Zał. Nr. 1

STAROSTWO POWIATOWE
Bielskie Podlaskie

do sprawozdania sytuacyjnego za miesiąc lipiec 1937 r.

Użycie broni przez funkcjonariuszów publicznych.

Miejscowość i gmina	Policja									Inni funkcjonariusze publ.										Uwagi xx/
	Ogółem wypadków		Zabitych		Rannych		Przyczyna			Straż więzienna		Straż graniczna		K.O.P.		Straż leśna		Ogółem		
	krym.	polit.	krym.	Polit.	krym.	polit.	W pościgu	Przy pokonywaniu oporu	W obronie własnej.	Zabit.	Ran.	Zabit.	Ran.	Zabit.	Ran.	Zabit.	Ran.	Zabit.	Ran.	
Chojewo, gm. brańskiej	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	
Razem	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	

x/ podając wszystkie wypadki użycia broni, tak skuteczne, jak i nieskuteczne.

xx/ w uwagach zaznaczyć wypadki specjalne nie objęte rubrykami, np. użycie broni w czasie zaburzeń bezrobotnych.

STAROSTA POWIATOWY
Bielski Podlaski

Nr. B-42/38

Bielsk Podl., dnia 10/IX 1938 r.

89

Sytuacyjne sprawozdanie
z zakresu bezpieczeństwa
za miesiąc sierpień 1938 r.

POUFNE

Do

Urzędu Wojewódzkiego

w Białymstoku

/Wydział Społeczno-Polityczny /

Przedkładam sytuacyjne sprawozdanie z zakresu bezpieczeństwa za miesiąc sierpień 1938 r.

STAROSTA POWIATOWY

/Z. Januszkiewicz/

SAMODZIELNY REFERAT INFORMACYJNY D. O. K. IX.
Dnia 12 WRZ. 1938 r.
Załączników .....
L. dz. 2667
Przydział K+IV

Otrzymują :

1/ D.O.K. Nr.IX /Sam.referat Informac./ w Brześciu n.B
2/ Pan Starosta Powiatowy w Białymstoku
3/ " " " w Ostrowi-Maz.
4/ " " " w Wysoko - Maz.
5/ " " " w Wołkowysku
6/ " " " w Brześciu n.B
7/ " " " w Pruźanie
8/ " " " w Siedlcach
9/ " " " w Sokołowie

ZANOTOWANO 13.IX 1938.

MG.

82

ROZDZIAŁ I. Sytuacja ogólna.

Stan bezpieczeństwa pod względem politycznym w okresie sprawozdawczym nie uległ poważniejszym zmianom.

Z poważniejszych przestępstw kryminalnych zanotowano : 1 zabójstwo na terenie gminy Siemiatycze i 1 usiłowanie zabójstwa na terenie gminy Białowieża. Przestępstwa te nie mają charakteru zabójstw rabunkowych, a zostały dokonane na tle porachunków osobistych. W obu wypadkach sprawcy zostali zatrzymani i przekazani władzom sądowym.

Ogólny stan bezpieczeństwa na terenie powiatu pod względem kryminalnym - zadawalniający.

Pod względem politycznym, w okresie sprawozdawczym zaobserwowano ruchliwość niektórych działaczy komunistycznych na terenie gmin : Orla, Narew, Hajnówka. Ruch ten wyraża się w uświadomieniu młodzieży w kierunku komunistycznym, podtrzymywaniu na duchu b. członków Kompartii i udzielaniu pomocy materialnej więźniom komunistom. Wzmożenie działalności komun. nastąpiło po powrocie z więzienia, po odbyciu kary wybitniejszych działaczy, jednak zewnętrznych wystąpień - nie notowano. Posunięć w kierunku organizacyjnym Kompartii - nie stwierdzono.

83

ROZDZIAŁ II. Bezpieczeństwo ogólne.

1/ Użycie broni przez policję : negatywne.

2/ Użycie broni przez innych funkcjonar. publicznych : negatywne.

3/ Zamachy na życie policjantów i innych funkcjonariuszów publicznych : negatywne.

4/ Wystąpienia przeciwko policji i innych funkcjon. publ. Zanotowano 3 opory jednostkowe - bez poważniejszych następstw.

5/ Zaburzenia spokoju publicznego : negatywne.

6/ Bezpieczeństwo na kolejach : negatywne.

7/ Uszkodzenie linii telefonicznych : negatywne.

8/ Włamania do urzędów i instytucji publicznych : negatywne.

9/ Ucieczka więźniów : W dniu 29 sierpnia r.b. w czasie doprowadzania przez policjanta, z Posterunku w Białowieży do aresztu gminnego, zatrzymanego Piszko Sergiusza, zatrzymany zbiegł. Ujęty dotychczas nie został.

10/ Zabójstwa i uszkodzenia ciała : W dniu 18 sierpnia r.b. we wsi Kułygi gm. Siemiatycze wystrzałem z rewolweru została zabita mieszkanka tejże wsi Stefania Kozakowa. Zabójstwa dokonał Jan Kowaluk stały mieszkaniec wsi Kułygi z powodu odmowy Kozakowej zgody na małżeństwo z jej córką. Sprawca został zatrzymany i osadzony w więzieniu.

W dniu 15 sierpnia r.b. na drodze przy wsi Wilki, gminy Białowieża, w czasie kłótni pomiędzy Janem i Andrzejem Sajewiczami ze wsi Wiluki, Andrzej Sajewicz strzelił z nielegalnie posiadanego rewolweru i ranił w bok Sajewicza Jana. Kłótnia pomiędzy wymienionymi miała tło majątkowe.

Ponadto w okresie sprawozdawczym, na terenie powiatu zanotowano 22 wypadki uszkodzeń cielesnych, przeważnie na zabawach w czasie bójek na tle nieporozumień osobistych.

11/ Rozboje : negatywne.

12/ Podpalenia i pożary : podpaleń nie notowano.

13/ Katastrofy : negatywne.

14/ Inne : negatywne.

89

ROZDZIAŁ III. Ruch zawodowy.

1/ Uwagi ogólne:
W okresie sprawozdawczym Klasowe Zw.Zawodowe prowadziły dość ożywioną akcję, a mianowicie:
Zw. Zaw.Rob.Przem.Chem. w Hajnówce - prowadził akcję strajkową robotników fabryki chemicznej "Grodzisk" w Hajnówce.
Klas. Zw. Zaw. łącznie z ZZZ. w Hajnówce - prowadził akcję strajkową robotników kolejek leśnych w Hajnówce.
Klas.Zw. Zaw. w Białymstoku prowadził akcję strajkową robotników tartaku Targowli w Strabli.
Ponadto Klas.Zw.Zawod. w Milejczycach prowadził akcję zmierzającą do poprawy warunków płacy kaflarzy w kaflarniach milejczyckich.
Liczba bezrobotnych w porównaniu z poprzednim okresem sprawozdawczym uległa zmniejszeniu, a to ze względu na uruchomienie fabryki /huty szklanej/ w Narewce. Bezrobotni zachowują się spokojnie.

2/ Ruch organizacyjny i zgromadzeniowy:

a/ w dniu 11 i 18 sierpnia r.b. w Milejczycach odbyłe się konferencja robotników kaflarzy z właścicielami kaflarń milejczyckich w kierunku uzyskania podwyżki płacy. Konferencje odbyły się przy udziale Inspektora Pracy. Na drugiej konferencji kaflarze uzyskali podwyżkę a mianowicie : kaflarze wykwalifikowani z 4 zł. na 4 zł. 15 gr. od 100 wyrobionych kafli, zaś robotnicy niewykwalifikowani 10 % od pobieranych zarobków.

b/ W dniu 12 sierpnia r.b. odbyła się konferencja przedstawicieli strajkujących robotników fabryki chemicznej "Grodzisk" w Hajnówce z przedstawicielami fabryki przy udziale Inspektora Pracy w sprawie zlikwidowania strajku. W wyniku konferencji strajk został zlikwidowany i strajkujący opuścili teren okupowany.

c/ W dniu 20 sierpnia r.b. odbyła się konferencja pomiędzy przedstawicielami strajkujących robotników kolejek leśnych w Hajnówce i przedstawicielami Zarządu Kolejek Leśnych pod przewodnictwem Inspektora Pracy w celu zlikwidowania strajku na kolejkach leśnych. Konferencja wyniku nie dała.

d/ W dniu 22 sierpnia r.b. w Hajnówce odbyło się zebranie robotników punktu przeładunkowego, członków Zw. Klas. na którym postanowiono przystąpić do strajku solidarnościowego ze strajkującymi robotnikami kolejek leśnych. Na zebraniu obecnych było 80 osób. Przebieg spokojny.

e/ W dniu 24 sierpnia r.b. w Hajnówce odbyła się konferencja przedstawicieli Dyrekcji L.P. w Białowieży i Kolejek Leśnych w Hajnówce z przedstawicielami ZZZ. Zw. Klas. i strajkujących robotników kolejek leśnych w celu zlikwidowania strajku. Konferencja wyniku nie dała. Strajk nie został zlikwidowany.

f/ Taka sama konferencja jak w p. e odbyła się w dniu 27 sierpnia r.b. która również wyniku nie dała.

g/ W dniu 9 sierpnia r.b. odbyła się w Strabli konferencja delegatów strajkujących robotników tartaku Targowli z właścicielem tartaku przy udziale Inspektora Pracy w celu zlikwidowania strajku robotników tegoż tartaku. W wyniku konferencji strajk został zlikwidowany.

3/ Akcja prewencyjno-represyjna : negatywne.

95

4/ Bezrobotni :

Z końcem sierpnia b.r. notowano 336 bezrobotnych, z tych na terenie : Siemiatycz - 61, Orli - 1, Hajnówki - 230, Narewki - 18, Mielnika - 1, Białowieży - 25. Zgrupowani są oni w Zw.Klasowy i częściowo w ZZZ.

5/ Zatargi zbiorowe - strajki :

W okresie sprawozdawczym na terenie powiatu notowano następujące strajki w zakładach przemysłowych:

a/ Strajk robotników w fabryce Chemicznej w Hajnówce, rozpoczęty w miesiącu lipcu r.b. zakończył się w dniu 12 sierpnia. W wyniku strajku zwolniony z pracy Borkowski - nie został do pracy przyjęty, a otrzymał tylko odszkodowanie w wysokości 160 zł.

b/ W dniu 6 sierpnia r.b. zastrajkowali robotnicy w liczbie 10 w tartaku Targowli w Strabli, żądając przyjęcia do pracy kilku robotników, poprzednio z pracy zwolnionych. Strajk zakończył się w dniu 9 sierpnia r.b. Zwolnieni poprzednio robotnicy do pracy nie zostali przyjęci.

c/ w dniu 9 sierpnia r.b. w celu zamanifestowania solidarności ze strajkującymi robotnikami fabryki Chemicznej w Hajnówce ogłosili strajk kilkugodzinny robotnicy na punkcie naładunkowym, przeładunkowym i rozładunkowym Zakładów Drzewnych w Hajnówce w liczbie 195, w Zakładach Drzewnych w liczbie 380, w tartaku Kagana w Hajnówce w liczbie 24. Przebieg strajku - spokojny.

d/ w dniu 18 sierpnia r.b. wybuchł strajk okupacyjny w warsztatach mechanicznych Kolejek Leśnych w Hajnówce. Strajkujący żądali cofnięcia wymówienia pracy 20 pracownikom warsztatów. Strajkujący byli zgrupowani w ZZZ. i w ZZZ. i w Zw. Klas. Przebieg spokojny.

Zastrajkowało 77 robotników.

e/ w dniu 22 sierpnia r.b. w celu poparcia strajkujących robotników warsztatów mechanicznych - zastrajkowały : drużyny konduktorskie i maszyniści kolejek leśnych w liczbie 28 i robotnicy punktu naładunkowego w liczbie 78. Strajkiem kierował zarząd ZZZ. i Zw. Klasowego.

f/ W tym samym celu zastrajkowali robotnicy punktu przeładunkowego w dniu 23 sierpnia r.b. w liczbie 94.

g/ W dniu 22 sierpnia r.b. na znak solidarności ze strajkującymi robotnikami w Hajnówce - zastrajkowali / strajk okupacyjny/ robotnicy drużyny pociągowej i warsztatów mechanicznych w Grudku gm. Białowieża w liczbie 22.

Przebieg strajku spokojny.

h/ w dniu 29 sierpnia r.b. zastrajkowali robotnicy - cieśle w liczbie 12, zatrudnieni przy budowie domów robotniczych w Hajnówce. Żądali podwyższenia pracy. Przebieg strajku spokojny.

6/ W n i o s k i : negatywne.

86

ROZDZIAŁ IV. Ruch komunistyczny i pokrewne.

A. Ruch komunistyczny.

1/ Ogólna ocena sytuacji : W okresie sprawozdawczym, ruchu komunistycznego na terenie powiatu nie notowano.

2/ Ruch organizacyjny : nie stwierdzono. Zlikwidowane jednostki - nie odbudowane. W związku z reorganizacją Kompartii, żadnej pracy na terenie powiatu nie stwierdzono.

3/ Trockiści i ruch opozycyjny w Kompartii wogóle : negatywne.

4/ Wystąpienia zewnętrzne : negatywne.

5/ Wystąpienia na terenie więzień : negatywne.

6/ Terror partyjny : negatywne.

7/ Zaopatrywanie się w broń, przechowywanie broni, ćwiczenia z bronią i wystąpienia zbrojne : negatywne.

8/ Poszczególne kierunki akcji, kampanie i obchody : negatywne.

9/ KZMP. Pionier i organiz. komunist. na terenie szkolnym: negatywne.

10/ Czerwona Pomoc : negatywne.

11/ Akcja prewencyjno-represyjna organów bezpieczeństwa : negatywne.

12/ Zwolnienia z więzień i M.O. : w okresie miesiąca sierpnia r.b. zostali zwolnieni z więzienia, po odbyciu kary za działalność komunistyczną 1/ Wyszkowski Jan mieszkaniec wsi Żubowo, gm.bielskiej i 2/ Tichon Góralewski mieszkaniec wsi Deniski, gm. bielskiej.

Z.M.O. zwolnionych nie było.

13. Wyroki sądowe : negatywne.

14. Społeczna akcja antykomunistyczna : negatywne.

15. Wiadomości o ruchu komunistycznym za granicą : negatywne.

B. Ruch anarchistyczny:

Negatywne.

87

ROZDZIAŁ V. Wywrotowa działalność polskich organ.polit.

1/ Stronnictwo Narodowe i przybudówki : - negatywne.
2/ Nielegalny Obóz Narodowo Radykalny: - negatywne.
3/ Stronnictwo Ludowe : negatywne.
4/ Zwalczanie nielegalnych druków : nie notowano.
5/ Inne ugrupowania polityczne legalne : negatywne.

ROZDZIAŁ VI. Ukrański ruch nielegalny:

Negatywne.

RPZDZIAŁ VII. Szpiegostwo, dywersja:

Negatywne.

Zał. Nr. 1

STAROSTWO POWIATOWE
Bielskie Podlaskie

do sprawozdania sytuacyjnego za miesiąc sierpień 1937 r. 8

Użycie broni przez funkcjonariuszów publicznych.

Miejscowość i gmina	Policja									Inni funkcjonariusze publ.											Uwagi xx/
	Ogółem wypadków	Zabitych		Rannych		Przyczyna			Straż kolejowa		Straż graniczna		K.O.P.		Straż leśna		Ogółem			
		krym.	polit.	krym.	Polit.	krym.	polit.	W pościgu	Przy pokonywaniu oporu	W obronie własnej.	Zabit.	Ran.	Zabit.	Ran.	Zabit.	Ran.	Zabit.	Ran.	Zabit.	Ran.	

Załącznik Nr. 2

do sprawozdania sytuacyjnego za m-c ...sierpień 1938 r.....

STAROSTWO POWIATOWE
Bielskie Podlaskie

P O Ż A R Y

Miejscowość i gmina	Podpalenie	Wadliwa konstrukcja komina.	Nieostrożność	Wzniecone przez dzieci.	Przyczyny nieustalone.	O g ó ł e m
Pasynki, gm.bielsk	-	-	-	1	-	57922 zł.
Las Puszczy	-	-	6	-	1	881 zł.88 gr.
Olchówka,gm.Masiewo	-	-	-	-	1	940 zł.
Boćki	-	-	1	-	-	5470 zł.
Poletyły, gm.brańsk	-	-	1	-	-	2150 zł.
Kotły, gm.Hajnówka	-	1	-	-	-	300 zł.
Zbucz, gm.Orla	-	-	1	-	-	1590 zł.
Wiktorzyn,gm.Wyszki	-	1	-	-	-	7000 zł.
Ciechanowiec	-	-	1	-	-	3000 zł.
R a z e m :	2	-	10	1	2	79253 zł. 88 gr.

STAROSTWO POWIATOWE
Bielskie Podlaskie

Załącznik Nr.3

do sprawozdania sytuacyjnego za m-c ...sierpień.....193..8 r.

Wyniki akcji rozbrojenia.

Gmina	broń palna: karabiny wojskowe	karabiny obcięte	lufy	broń krótka	broń myśliwska	Ogółem odebrano	Broń biała	Naboje	Granaty	Petardy
Mielnik					1	1		7		
Masiewo					1	1		1		
Grodzisk				1		1	2	83		
Białowieża				1		1		6		
Narew			2			2				
Brańsk	1					1				
Wyszki				1		1				
Razem:	1	-	2	3	2	8	2	97	-	-

STAROSTWO POWIATOWE
Bielskie Podlaski

Załącznik Nr. 4

do sprawozdania sytuacyjnego za m-c .....Sierpień..... 1937 r.

Dane liczbowe o działalności i stanie organizacyjnym pracowniczych związków i stowarzyszeń zawodowych w m-cu .....1938 r.

Nazwa ugrupowania / Centrali /	Ilość						Członków		Uwagi
	zjazdów	konferen.	Zgromadzeń		Oddziałów		pozyskanych	utraconych	
			zebrania	uczestników	nowych	zlikwidowan.			
1	2	3	4	5		6	7		8
	Zw. Stow. zaw. w Polsce								
	Zjednocz. Zaw. w Polsce								
	Zw. Zw. Zaw. w Polsce		2						
	Chrześć. Zjedn. Zaw. w Rz. P.								
	Centr. Zjedn. Klas. Zw. Zaw. R.P.		7	1	80				
	Zjedn. Zaw. " Peaca Polska" R.P.								
	Unia zw. Zaw. Prac. Umysł.								
	Zw. i Stow. Prac. Państw. /org. niezwiąz. z centr. r. /								
	Zw. Prac. Samorz. /org. niezwiąz. z centr. S./								
10.	Luźne Zw. Zawodowe / nie należące do w. w. centr. /								
11.	Niemieckie Zw. Zaw. / dotyczy tylko woj. śląsk. /								
	R a z e m		9	1	80				

STAROSTWO POWIATOWE
Bielskie Podlaskie

Załącznik Nr. 5

do sprawozdania sytuacyjnego za m-c sierpień 1938 r.

Wyniki nadzoru nad pracowniczymi związkami i stowarzyszeniami zawodowymi w zakresie bezpieczeństwa publ. w m-cu sierpniu 1938 r.

Nazwa ugrupowania / Centrali/	Ilość										
	Zgrom. zakaz.	Konfer. rozwiąz.	Zw. zawieszono	Oddz. rozwiąz.	Zatrzymano działaczów za: Należenie do org. kom.	Przemów antypaństwowe	Terror	Inne przestępst.	Razem	Działaczów przekazano sądom	skazano sądown.
2	3		4		5					6	
Zw. Stow.Zaw. w Polsce											
Zjedn.Zawodowe Polskie											
Zw. Zw.Zaw. w Polsce											
Chrześć Zjedn.Zaw.Rz.P.											
Centr.Zjedn.Klas.Zw.Zaw.R.P.			N e g a t y w n e								
Zjedn.Zaw."Praca Polska" w Rz. P.											
Zw. i Stow.Prac.Państw. Org.niezwiąz. z centr.rob./											
Unia Zw.Zaw.Prac.Umysł.											
Zw.Prac.Samorząd./org.niezwiąz. z centr. rob./											
Luźne Zw.Zaw./nie należące do w.w. centrali/											

STAROSTWO POWIATOWE
Bielskie Podlaskie

Załącznik Nr.6

do sprawozd.sytuacyjnego za m-c ....sierpień.....1938 r.

Zajścia z bezrobotnymi i strajkującymi w m-cu ...sierpniu.....1938 r.

Miejscowość i gmina	Data	Charakter wystąpienia demonstracyjnego	Liczba biorących udział w zajściu demonstracyjnym.	I l o ś ć							U w a g i
				Ofiary po stronie tłumu			Zatrzymanych	Przekazanych sądom.	Ofiary po stronie wł.		
				Zabitych	Ciężko rannych	Lekko rannych			Zabitych	Ciężko	Lekko
2	3	4	5	6			7	8	9		10

W e g a t y w n e

STAROSTWO POWIATOWE
Bielskie Podlaskie

Załącznik Nr.7 94 93

do sprawozdania sytuacyjnego za miesiąc

...Sierpień.....1938 r.

W Y K A Z

statystyczny do działów 4 i 5 Rozdziału IV

Miejscowość i gmina	Ujawniono transparentów i sztandarów.	Ujawniono ręcznie pisanych plakatów i afiszów	Ujawniono napisów antypaństwowych		Przechowywanie i kolportowanie nie leg.wyd.kom.		Demonstracje uliczne.		Demonstracyjne wystąpienia w więzieniach.
			Ilość miejscowości,w których sporządzono napisy.	Wypadków malowania /rysowania/ napisów	Ujawniono wypadków kolp.wzgl. przechowywania	Ujawniona ilość egz.wydawnictw komunistyczn.	Ilość demonstracyj	Ogólna ilość uczestników	
2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
N e g a t y w n e									

Załącznik Nr. 8

STAROSTWO POWIATOWE
Bielskie Podlaskie

do sprawozdania sytuacyjnego za m-c sierpień 1939 r.

W Y K A Z

statystyczny do działów 11 i 12. Rodzdział IV.

L.p.	Miejscowość i gmina	Ilość przeprowadzonych rewizyj mieszkaniowych.	Osoby czasowo zatrzymane przez policję.	osoby aresztowane i przekazane władzom sądowym. Ogółem	W tym osadzonych w areszcie zapobiegawczym.	W tym zwolnionych za kaucją.	W tym zwoln. za deklaracją o niewydaleniu się.	W tym zwolnion. pod dozór pol.	W tym zwoln. bez zastosowania środków zapobiegawczych.	Osoby zatrzymane i osadz. w M.O. w Bezdrzeziu Kartuskiej.	Osoby zwolnione z więzienia / aresztu / Ogółem	Umorzenie dochodz. lub zmiany śr. zapob.	Na skutek uniewinnienia wyroku sądowego.	Na skutek udzielonej przerwy w odsiadywaniu.	Po odbyciu kary	Osoby zwolnione z M.O. w Bezdrzeziu Kartuskiej.	Uwagi
1		2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
1.	Deniski, gm. bielskiej											1				1	
2.	Zubowo, gm. bielskiej											1				1	
	Razem	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	2	

...ROSTWO POWIATOWE

Załącznik Nr. 9

9695

do sprawozdania sytuacyjnego za m-c sierpień 1938 r.

W Y K A Z

akcji przestępczej członków Str. Narod. /O.N.R./ i akcji represyjnej.

Miejscowość i gmina	Ilość wystąpień zbiorowych.	Ilość wystąpień indywidualnych.	Ilość zabranych nielegalnych.	Ilość wypadków kolportażu.	Ilość osób zatrzymanych ogółem.	Z tych: a/ zwolnionych	b/ przekazano do ukarania w trybie karno-administr.	c/ przekazano wraz z aktem oskarż. sądowym.	Ilość osób przekazanych do ukarania bez uprzed. zatrz. mienia.	Ilość osób ukaranych ogółem.	Z tych: a/ prawomocn. orzeczeniem karno-administr.	b/ w trybie sądowym	Ilość osób, przeciwko którym wyszły akty oskarżenia z zaznaczeniem ostatecznej i górnej granicy wymiaru kary.	
	1	2	3	4	5	5a	5b	5c	6	7	7a	7b	8	

STAROSTA POWIATOWY
Bielski Podlaski

Nr. B-42/38

Sytuacyjne sprawozdanie
z zakresu bezpieczeństwa
za miesiąc wrzesień 1938 r.

Bielsk Podl., dnia 12 /X 1938 r.

97
96

TAJNE

Do

Urzędu Wojewódzkiego

w Białymstoku

/ Wydział Społeczno-Polityczny /

Przedkładam sytuacyjne sprawozdanie z zakresu bezpieczeństwa za miesiąc wrzesień 1938 r.

STAROSTA POWIATOWY

/ Z. Januszkiewicz /

SAMODZIELNY REFERAT INFORMACYJNY D. O. K. IX.
Dnia 15 PAŹ. 1938 r. | Przydział
Załączników
L. dz. 10128
KTW

Otrzymują :

D.O.K. Nr. IX / Sam.Referat Informac./ w Brześciu n.B
Pan Starosta Powiatowy w Białymstoku
" " " w Ostrowi - Maz.
" " " w Wysoko-Maz.
" " " w Wołkowysku
" " " w Brześciu n.B
" " " w Pruźenie
" " " w Siedlcach
" " " w Sokołowie

ZANOTOWANO
18.X.38 Kont.

MG.

ROZDZIAŁ I. Sytuacja Ogólna

98/97

Pod względem kryminalnym w okresie sprawozdawczym, stan bezpieczeństwa nie uległ zmianom.

Z poważniejszych przestępstw zanotowano:

Dwa zabójstwa, których sprawcy zostali ujawnieni, zatrzymani i przekazani władzom sądowym.

Ponadto zanotowano usiłowanie rozboju zwykłego. Sprawcy zostali spłoszeni i zbiegli. Nazwiska ich są znane, pościg za nimi zarządzono

Poważniejszych kradzieży mieszkaniowych na terenie powiatu nie notowano, za wyjątkiem usiłowania kradzieży z biura tartaku państw. w Nurcu.

Ruchu organizacyjnego w okresie sprawozdawczym nie notowano. Stwierdzono, że dziełacze komunistyczni na terenie powiatu prowadzą dziełalność antypaństwową samorzutnie. W tym celu wykorzystują audycje radiowe z Rosji Zaw., prasę lewicową i legalną literaturę komunizującą.

W związku z rozwiązaniem Kompartii w Polsce, wśród dziełaczy komunistycznych panuje nastrój wyczekujący. Wystąpień zewnętrznych nie notowano.

Kl. Zw. Zaw. w Hajnówce kierował akcją strajkową na kolejkach leśnych oraz w okresie sprawozdawczym utworzył oddział w Orli.

99/8

ROZDZIAŁ II. Bezpieczeństwo ogólne.

1/ Użycie broni przez policję - negatywne.

2/ Użycie broni przez innych funkcjon. publicznych - negatywne.

3/ Zamachy na życie policjantów i innych funkcjon.publ.-negatywne.

4/ Wystąpienie przeciwko policji i innych funkcjon. publ.-negatywne.

5/ Zaburzenia spokoju publicznego - negatywne.

6/ Bezpieczeństwo na kolejach - negatywne.

7/ Uszkodzenie linii telefonicznych - negatywne.

8/ Włamania do urzędów i instytucji publicznych : W nocy na 4 września r.b. dokonano włamania do biura tartaku państwowego w Nurcu. Sprawcy zabrali zegar ścienny. Spłoszeni zbiegli porzucając skradziony zegar. W toku wyjaśnień ustalono, iż jednym ze sprawców jest poszukiwany złodziej Grabowski Piotr, mieszkaniec wsi Szumiłówka, gminy Mielnik.

9/ Ucieczka więźniów - negatywne.

10/ Rozboje: W nocy na 16 września r.b. we wsi Zabłocie, gminy Milejczyce, do mieszkania Gerasczyńskiego Benedykta, przez wyrwaną strzechę - dostało się 2 sprawców i poczęli plondrować mieszkanie, prawdopodobnie szukając pieniędzy. Po przebudzeniu się domowników sprawcy zagrozili domownikom posiadaną bronią - rewolwerem i z mieszkania zbiegli - nic nie rabując. Wywiadami ustalono,że sprawcami byli Grabowski Piotr ze wsi Szumiłówka, gm. Mielnik i Narbarycz Sergiusz, pochodzący z pow. brzeskiego. Dotychczas nie zostali ujęci.

11/ Zabójstwa i uszkodzenia ciała : W dniu 4 września r.b.wpuszczy białowieskiej, znaleziono trupa nieznanego mężczyzny z poderżniętym gardłem i zmiażdżoną czaszką. Dochodzeniem ustalono, iż jest to Wolesiuk Eugieniusz mieszkaniec m. Starosielce, powiatu białostockiego. Dalszym dochodzeniem i wywiadami ustalono, że Wolesiuk przebywał w towarzystwie rajzera Traczyka Antoniego i jest podejrzany o zabójstwo. Traczyk został zatrzymany i decyzją Sędziego Śledczego osadzony w więzieniu.

W dniu 21 września r.b. we wsi Rogacze gminy Milejczyce w czasie zabawy, powstała bójka na tle porachunków osobistych, w wyniku której został zabity Ryszczuk Roman, mieszkaniec wsi Augustynówka Sprawcy zostali zatrzymani i osadzeni w więzieniu.

12/ Podpalenia i pożary: W nocy na 6 września r.b. we wsi Lubowicz,gm Grodzisk - na szkodę Lubowickiej Jadwigi spaliła się stodoła ze zbiorami i 2 chlewy. W toku dochodzenia ustalono,że pożar powstał z podpalenia. Sprawca został zatrzymany i decyzją Sędziego - osadzony w więzieniu.

Ponadto w okresie sprawozdawczym, na terenie powiatu zanotowano 11 wypadków pożarów przypadkowych i 5 z przyczyny nieustalonej

13/ Katastrofy - - negatywne.

14/ Inne : - negatywne.

100

ROZDZIAŁ III. - Ruch zawodowy.

1/ Uwagi ogólne: Klasowy Związek Zawodowy w Hajnówce - prowadził akcję sztajkową robotników kolejek leśnych w Hajnówce, oraz na punktach naładunkowym i przeładunkowym.

Ponadto zorganizował nowy Oddział Związku w Orli.
Klas. Zw. Zaw. w Milejczycach przeprowadził nowe wybory do zarządu oddziału.

2/ Ruch organizacyjny i zgromadzeniowy: W dniu 18 września r.b. w Orli odbyło się zebranie członków sekcji Zaw. Zw. Klas. w liczbie 39, na którym po przemówieniu Kontyszewa Grzegorza z Hajnówki został utworzony oddział. W skład zarządu nowoutworzonego oddziału weszli robotnicy : Jarymowicz Aleksander, Zabiński Grzegorz, Stelmaszuk Leon, Owenka Józefa i Szumacher Chaim.

W dniu 10 września r.b. w Milejczycach odbyło się zebranie członków Zaw. Zw. Klas. na którym dokonano wyboru członków zarządu oddziału. Do nowego zarządu zostali wybrani :
1/ prezes - Kosz Kazimierz, 2/ wiceprezes - Iwanowiec Bazyl, 3/ Sekretarz - Rebek Stanisław, 4/ Skarbnik - Słokotowicz Józef. Z powodu nieporozumień na tle wyborów oraz przeniesienia związku do innego lokalu, 46 członków czasowo wycofało się ze związku. Zrzekli się również funkcji nowowybrani : wprezes Iwanowiec i skarbnik Słokotowicz.

3/ Akcja prewencyjno represyjna - negatywne.

4/ Bezrobotni : W okresie sprawozdawczym na terenie powiatu zanotowano 905 bezrobotnych. Z tych na terenie : Milejczyc - 61, Orli - 1, Hajnówki - 500, Narewki 23, Białowieży - 260 i Siemiatycz - 60. Bezrobotni zgrupowani są w Zaw. Zw. Klas., częściowo w ZZZ. Zachowują się spokojnie.

5/ Zatargi zbiorowe- strajki. Rozpoczęty w miesiącu sierpniu r.b. strajk robotników w warsztatach kolejowych w Hajnówce oraz drużyn konduktorskich kolejek leśnych w Hajnówce i w Białowieży i na punktach naładunkowym i przeładunkowym Zakładów Drzewnych w Hajnówce- zakończył się w dniu 2 września r.b.

6/ W n i o s k i : - negatywne.

100
107

ROZDZIAŁ IV. Ruch komunistyczny i pokrewne.

A. Ruch komunistyczny.

1/ Ogólna ocena sytuacji : Zorganizowanej akcji na terenie powiatu nie stwierdzono. Niektórzy działacze komunistyczni, po powrocie z więzienia prowadzą działalność antypaństwową samorzutnie siejąc propagandę komunistyczną. Zewnętrznych jednostek wystąpień nie notowano.

2/ Ruch organizacyjny - nie notowano.

3/ Trockiści i ruch opozycyjny w Kompartii wogóle - negatywne.

4/ Wystąpienia zewnętrzne - negatywne.

5/ Wystąpienia na terenie więzień - negatywne.

6/ Terror partyjny - negatywne.

7/ Zaopatrywanie się w broń, przechowywanie broni, ćwiczenie z bronią i wystąpienia zbrojne - negatywne.

8/ Poszczególne kierunki akcji, kampanie i obchody - negatywne.

9/ KZMP. Pionier i organizacje komunistyczne na terenie szkolnictwa - negatywne.

10/ Czerwona pomoc - negatywne.

11/ Akcja prewencyjno represyjna organów bezpieczeństwa - negatywne.

12/ Zwolnienie z więzień i M.O. : w okresie sprawozdawczym został zwolniony z więzienia po odbyciu kary komunista Grygoruk Eliasz mieszkaniec wsi Plutycze, gm. Wyszki. Z.M.O. zwolnionych nie było.

2803/86 V

13/ Wyroki sądowe : nie notowano.

14/ Społeczna akcja antykomunistyczna - negatywne.

15/ Wiadomości o ruchu komunistycznym za granicą - negatywne.

B. Ruch anarchistyczny:

Negatywne.

ROZDZIAŁ V. Wywrotowa działalność polskich organiz. legalnych.

1/ Stronnictwo Narodowe - negatywne.
2/ Nielegalny Obóz Narodowo Rydykalny - negatywne.
3/ Stronnictwo Ludowe - negatywne.
4/ Inne ugrupowania polityczne legalne - negatywne.
5/ Uwalczanie nielegalnych druków - nie notowano.

ROZDZIAŁ VI. Ukraiński ruch nielegany :

Negatywne.

ROZDZIAŁ VII. Szpiegostwo, dywersja.

Negatywne.

Załącznik Nr. 2

do sprawozdania sytuacyjnego za m-c ..... wrzesień 1938 r.

STAROSTWO POWIATOWE
Bielskie Podlaskie

POŻARY

...jscowość i gmina	Podpalenie	Wadliwa konstrukcja komina.	Nieostrożność	Wzniecone przez dzieci.	Przyczyny nieustalone.	Ogółem
...szkowszczyzna, gm. Narew	-	-	-	1	-	1
...roniewicze, gm. Bielsk	-	-	-	-	1	1
...ólka Pietkowska, gm. Wyszki	-	-	1	-	-	1
...ubowicz, gm. Grodzisk	1	-	-	-	-	1
...zarna Cerkiewna "	-	-	1	-	-	1
...rewka	-	-	1	-	-	1
...s w puszczy białow.	-	-	2	-	1	3
...iałowieża	-	-	1	-	-	1
...oćki	-	-	-	-	1	1
...opławy, gm. Brańsk	-	-	-	-	1	1
...ębowo "	-	-	-	-	1	1
...oszewo "	-	1	-	-	-	1
...iodusy, gm. Ciechan.	-	-	-	1	-	1
...ielnik.	-	-	2	-	-	2
Razem:	1	1	8	2	5	17

STAROSTWO POWIATOWE
Bielskie Podlaskie

Załącznik Nr.3

do sprawozdania sytuacyjnego za m-c wrzesień 193...r.

8

Wyniki akcji rozbrojenia.

Gmina	broń palna						Broń biała	Naboje	Granaty	Petardy
	karabiny wojskowe	karabiny obcięte	lufy	broń krótka	broń myśliwska	Ogółem odebrano				
Białowieża	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-
Ciechanowiec	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-
Wyszki	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-

STAROSTWO POWIATOWE
Bielskie Podlaski

Załącznik Nr. 4

do sprawozdania sytuacyjnego za m-c ..wrzesień..... 1937 r.
1938

Dane liczbowe o działalności i stanie organizacyjnym pracowniczych związków i stowarzyszeń zawodowych w m-cu ..wrześniu..... 1938 r.

Nazwa ugrupowania / Centrali /	Ilość								Uwag
	zjazdów	konferen.	Zgromadzeń		Oddziałów		Członków		
			zebrania	uczestników	nowych	zlikwidowan.	pozyskanych	utraconych	
2	3	4	5		6		7		8
Zw. Stow. zaw. w Polsce									
Zjednocz. Zaw. w Polsce									
Zw. Zw. Zaw. w Polsce									
Chrześć. Zjedn. Zaw. w Rz. P.									
Centr. Zjedn. Klas. Zw. Zaw. R.P.	-	1	2	84	1	-	-	48	
Zjedn. Zaw. " Peaca Polska" R.P.									
Unia zw. Zaw. Prac. Umysł.									
Zw. i Stow. Prac. Państw. /org. niezwiąz. z centr. r. /									
Zw. Prac. Samorz. /org. niezwiąz. z centr. Z./									
Luźne Zw. Zawodowe / nie należące do w. w. centr. /									
Niemieckie Zw. Zaw. / dotyczy tylko woj. śląsk./									
Razem	-	1	2	84	1	-	-	48	

STAROSTWO POWIATOWE
Bielskie Podlaskie

105
183

Załącznik Nr. 8

do sprawozdania sytuacyjnego za m-c wrzesień 1939 r.

W Y K A Z

statystyczny do działów 11 i 12. Rozdział IV.

L.p.	Miejscowość i gmina	Ilość przeprowadzonych rewizyj mieszkaniowych.	Osoby czasowo zatrzymane przez policję.	Osoby aresztowane i przekazane władzom sądowym.						Osoby zatrzymane i osadzo. w M.O. w Bezwie Kartuskiej.	Osoby zwolnione z więzienia / aresztu /					Uwagi
				Ogółem	W tym osadzonych w areszcie zapobiegawczym.	W tym zwolnionych za kaucją.	W tym zwoln. za deklaracją o niewydalaniu się.	W tym zwolnion. z oddaniem pod dozór pol.	W tym zwoln. bez zastosowania środków zapobiegawczych.		Ogółem	Umorzenie dochodz. lub zmiany śr. zapob.	Na skutek uniewinn. wyroku sądowego.	Na skutek udzielonej przerwy w odsiadywaniu.	Po odbyciu kary	Osoby zwolnione z M.O. w Bereziu Kartuskiej.	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
1.	Flutycze, gm. Tuchola											1				1	

STAROSTA POWIATOWY
Bielski Podlaski

Nr. B-42/38

Bielsk Podl., dnia 9 /XI 1938 r.

106
107

ytuacyjne sprawozdanie
zakresu bezpieczeństwa
a miesiąc październik
938 r.

POUFNE

Do

Urzędu Wojewódzkiego

w Białymstoku

/ Wydział Społeczno- Polityczny /

Przedkładam sytuacyjne sprawozdanie z zakresu bezpieczeństwa za miesiąc październik 1938 r.

STAROSTA POWIATOWY

/ Z. Januszkiewicz/

Otrzymują :

1 / D.O.K.Nr.IX /Sam.Referat Informac. /
w Brześciu n.B.
2/ Pan Starosta Powiatowy w Białymstoku
3/ " " " w Ostrowi-Maz.
4/ " " " w Wysoko- Maz.
5/ " " " w Wołkowysku
6/ " " " w Brześciu n.B.
7/ " " " w Prużanie
8/ " " " w Siedlcach
9/ " " " w Sokołowie

SAMODZIELNY REFERAT INFORMACYJNY D. O. K. IX.
14 LIST. 1938
Dnia ... mies. ... 19... r. Przyjęto
Załączników ...
L. dz. 11582

ZANOTOWANO
18/XI 38

107
408

ROZDZIAŁ I. Sytuacja o g ó l n a.

Pod względem kryminalnym stan bezpieczeństwa nasogół zmianom nie uległ.

Z poważniejszych przestępstw zanotowano : 1 podpalenie na terenie poster. w Białej / las puszczy białowieskiej/ które zostało wykryto i sprawca ujawniony. Sprawcą podpalenia był defrsudant lodny, który podpalił miejsce defrsudacji drzewa - dla zatarcia śladów przestępstwa.

Zanotowano 22 wypadki puszczenia w obieg fałszywych monet.

10 wypadków kradzieży towarów.

Poważniejszych kradzieży mieszkaniowych - w okresie sprawozdawczym nie notowano.

Zawod.Zw.Klas.żywszej działalności nie przejawiały. Do wyborów ustosunkowały się negatywnie.

108

109

ROZDZIAŁ II. Bezpieczeństwo ogólne.

1/ Użycie broni przez policję - negatywne.

2/ Użycie broni przez innych funkcjonariuszów publ. - negatywne.

3/ Zamachy na życie policjantów i innych funkc. publ. - negatywne.

4/ Wystąpienia przeciwko polichi i innym funkcjon.publ. - negatywne.

5/ Zaburzenia spokoju publicznego - negatywne.

6/ Bezpieczeństwo na kolejach - w dniu 22 paźdz. 1938 r. o godz.20.50 pociąg idący luzem z Białegostoku do Brześcia, na 132 klm. na przeciwko wsi Lewki, gm. Bielsk - najechał na wbity między szyny hak żelazny. Żadnej katastrofy ani uszkodzenia skutkiem tego nie było. Hak został wgnieciony między szyny. Ustalono, że włożenia haka dokonały dzieci ze wsi Lewki, bawiąc się nim na torze kolejowym.

7/ Włamanie do urzędów i instytucji publicznych - negatywne.

8/ Uszkodzenie linii telefonicznych : W dniu 14 paźdz. r.b. na szlaku kolejowym Siemiatycze - Platerów, na 57 klm. w odległości około 500 mtr. od stacji kol. Siemiatycze, pracownicy kolejowi dtwierdzili zerwanie przewodnika telefonicznego, długości około 120 metrów. Wszczęto natychmiast wywiady i dochodzenie w kierunku ustalenia sprawców zerwania i kradzieży przewodu, lecz dotychczas wyniku nie dały. Zachodzi przypuszczenie, że sprawcami mogli być furmani, przejeżdżający szosą w pobliżu - dla zreperowania ewent.uszkodzenia wozu, lub umocowania wiezionych towarów. Przewodnik przy słupach został ukręcony.

9/ Ucieczka więźniów : W dniu 28 października r.b. z aresztu gminnego w Milejczycach - wydalił się chwilowo, odbywający karę Januszewicz Aleksander, mieszkaniec Milejczyc, Po 2 godzinach nieobecności - Januszewicz powrócił z powrotem do aresztu.

10/ Zabójstwa i uszkodzenia ciała : Zabójstwa nie notowano. Notowano w okresie sprawozdawczym 19 wypadków uszkodzeń ciała, powstałych przeważnie w czasie zabaw na wioskach,na tle nieporozumień osobistych.

11/ Rozboje - nie było.

12/ Podpalenia i pożary: W dniu 16.X 1938 r. mieszkaniec wsi Goroszkówka II, gm. Białowieża Protasewicz Mikołaj, dla zatarcia śladów defraudacji drzewa w oddziale 823 puszczy, podpalił miejsce defraudacji, wskutek czego wypaliło się torf na przestrzeni 24 mtr.kwadrat. Sprawca został przyłapany na gorącym uczynku przez gajowego.

13/Katastrofy : - negatywne.

14/I n n e : negatywne.

---

110 109

ROZDZIAŁ III. - Ruch zawodowy.

1/ Uwagi ogólne : W okresie sprawozdawczym, na odcinku pracowniczego ruchu zawodowego poważniejszej działalności nie stwierdzono. Odbyło się tylko kilka zebrań członków w sprawach organizacyjnych.

2/ Ruch organizacyjny i zgromadzeniowy : W okresie sprawozdawczym odbyły się następujące zebrania:

a/ w dniu 1.X r.b. zebranie członków Zw.Zawod.Rob.Przeb.Chem oraz zaproszonych gości - w Hajnówce. Omawiano sprawy organizacyjne. Obecnych było 80 osób.

b/ w dniu 1.X r.b. w Hajnówce - zebranie członków Zw.Klas. Przemawiali: Michałowski Leonard, Pater Jan i Kontyszew Grzegorz w sprawach organizacyjnych i zawodowych. Obecnych 400 osób.

C/ w dniu 9.X 1938 r. zebranie członków ZZZ. w Białowieży. Omawiano sprawy organizacyjne i zawodowe. Obecnych 40 osób.

d/ w dniu 16.X r.b. zebranie członków oddziału Zjedn.Polskich Zw. Zawod. w Białowieży - Gródek. Omawiano sprawy organizacyjne oraz wybory do Sejmu. Obecnych 45 osób.

e/ w dniu 23.X r.b. w Nurcu zebranie członków Zw.Klas.Omawiano sprawy organizacyjne oraz dokooptowano na zastępcę sekretarza Szejbutta Władysława. Obecnych 22 osoby.

3/ Akcja prewencyjno-represyjna : negatywne.

4/ Bezrobotni : Na terenie powiatu było zarejestrowanych 649 bezrobotnych. Z tych na terenie Milejczyc - 95,Białowieży - 263, Narewki - 23 i Hajnówki - 268. Zgrupowani są przeważnie w Klas. Zw. Zawod. Zachowują się spokojnie.

5/ Zatargi zbiorowe, strajki : Strajków nie było.
W fabryce kafli Wajnsztejnów w Orli, dozorca Izaak pobił robotnika Topolańskiego. Za robotnikiem Topolańskim ujęli się robotnicy kaflarni i wystąpili z żądaniem wydalenia z pracy Izaaka, lub przeproszenia publicznego oraz wpłacenia na rzecz Zw. Klas. 100 zł. W wyniku 4 konferencji, przeprowadzonych pomiędzy delegatami robotników i właścicielami kaflarni, dozorca Izaak przeprosił Topolańskiego, oraz na rzecz związku wpłacił kwotę 100 zł. Zatarg został zlikwidowany.

6/ W n i o s k i : negatywne.

110

111

ROZDZIAŁ IV. Ruch komunistyczny i pokrewne.

A. Ruch komunistyczny.

1/ Ogólna ocena sytuacji : Zorganizowanej akcji komunistycznej na terenie powiatu, w okresie sprawozdawczym - nie stwierdzono.

2/ Ruch organizacyjny : nie notowano.

3/ Trockiści i ruch opozycyjny w Kompartii wogóle : negatywne.

4/ Wystąpienia zewnętrzne : negatywne.

5/ Wystąpienia na terenie więzień : negatywne.

6/ Teror partyjny : negatywne.

7/ Zaopatrywanie się w broń, przechowywanie broni, ćwiczenia z bronią i wystąpienia z bronią : negatywne.

8/ Poszczególne kierunki akcji, kampanie i obchody: negatywne.

9/ KZMP. Pionier i organ. komunistyczne na terenie szkolnym : negatywne.

10/ Czerwona Pomoc : negatywne.

11/ Akcja prewencyjno represyjna organów bezpieczeństwa: negatywne.

12/ Zwolnienie z więzienia i MO.: W okresie sprawozdawczym zostali zwolnieni z więzienia, po odbyciu kary za działalność komunistyczną: 1/ mieszkańcy wsi Rajsk gm. bielskiej: Szymański Jan, Konachowicz Teodor i Tymiński Mikołaj,
2/ mieszkaniec wsi Klejniki, gm. Narew : Grygoruk Nikifor,
3/ mieszkaniec wsi Pawły gm. Narew: Winiuk Grzegorz.

Wymienieni po powrocie z więzienia zachowują się spokojnie .

Z M.O. zwolnionych nie było.

13/ Wyroki sądowe : negatywne.

14/ Społeczna akcja antykomunistyczna : negatywne.

15/ Wiadomości o ruchu komunistycznym za granicą : negatywne.

B. Ruch anarchistyczny.

Negatywne.

112 111

Rozdział V. Wywrotowa działalność polskich organ. polit.

1/ Stronnictwo Narodowe - negatywne.
2/ Nielegalny Obóz Narodowo Radykalny - negatywne.
3/ Stronnictwo Ludowe - negatywne.
4/ Inne ugrupowania polityczne legalne - negatywne.
5/ Zwalczanie nielegalnych druków - nie stwierdzono.

ROZDZIAŁ VI. Ukraiński ruch nielegalny.

Negatywne.

ROZDZIAŁ VII. Szpiegostwo, dywersja.

Negatywne.

113 112

STAROSTA POWIATOWY
Bielski Podlaski

Nr. B-42/38

Bielsk Podl., dnia 9 /XII 1938 r.

sytuacyjne sprawozdanie
z zakresu bezpieczeństwa
miesiąc listopad 1938 r.

POUFNE

Do

Urzędu Wojewódzkiego

w Białymstoku

/Wydział Społeczno-Polityczny/

ZANOTOWANO
14/XII 38

SAMODZIELNY REFERAT INFORMACYJNY D. O. K. IX
Dnia 13 GRUD. 1938 r. Przydział
Załączników
L. dz. 18379

Przedkładam sytuacyjne sprawozdanie z zakresu bezpieczeństwa za miesiąc listopad 1938 r.

STAROSTA POWIATOWY

/ Z. Januszkiewicz /

Otrzymują :

/ D.O.K. Nr. IX / Sam. Referat Informac. /
w Brześciu n.B.

/ Pan Starosta Powiatowy w Białymstoku
/ " " " w Ostrowi-Maz.
/ " " " w Wysoko-Maz.
/ " " " w Wołkowysku
/ " " " w Brześciu n.B.
/ " " " w Mrużenie
/ " " " w Siedlcach
/ " " " w Sokołowie

MG.

113
114

ROZDZIAŁ I. Sytuacja ogólna.

Pod względem kryminalnym, w okresie sprawozdawczym, stan bezpieczeństwa - naogół nie uległ znaczniejszym zmianom.

Z poważniejszych przestępstw zanotowano :
Jedno zabójstwo na terenie gminy Kleszczele w czasie odbywającego się wesela, na tle nieudzielenia poczęstunku.
Dwa rozboje zwykłe dokonane nie przez notorycznych przestępców.
Ponadto w tymże okresie czasu zanotowano 19 wypadków puszczenia w obieg fałszywych monet,różnej wartości, Świadomego puszczenia w obieg nie stwierdzono.

Prócz tego zanotowano 8 wypadków kradzieży rowerów, z których jeden wykryty.
Zanotowano 4 wypadki kradzieży bydła, z czego wykryto 2. Sprawy są w rozpracowaniu.

Poważniejszych kradzieży mieszkaniowych. w okresie sprawozdawczym - nie notowano, za wyjątkiem kradzieży ze Spółdzielni Spożywców w Topczewie, gm. Wyszki - artykułów tytuniowych i innych. W sprawie tej zebrano materiał dowodowy.

Stan bezpieczeństwa pod względem politycznym:

Zorganizowanej akcji komunistycznej - nie stwierdzono. Nie stwierdzono również ruchu organizacyjnego. Notowano natomiast samorzutną akcję poszczególnych działaczy komunistycznych. We wsi Rajsk gm. Bielsk stwierdzono akcję wśród dzieci szkolnych,polegającą na domaganiu się szkół w języku białoruskim, uświadamianiu dzieci w duchu narodowo-białoruskim wychwalaniu ustroju sowieckiego i t.p. Sprawa ta jest w rozpracowaniu.

ROZDZIAŁ II. Bezpieczeństwo ogólne.

1/ Użycie broni przez policję : W dniu 14 listopada r.b. post. Domysiewicz Franciszek z Poster. w Ciechanowcu, został wezwany do piwiarni Lubowickiej w Ciechanowcu, dla uspokojenia, awanturującego się tam nieznanego osobnika. Gdy policjant wezwał awanturnika do uspokojenia się, opuszczenia piwiarni i udania się do domu, awanturnik rzucił się na post. Domysiewicza, uderzył go pięścią pod lewe oko, kopnął nogą w krocze, a następnie chwycił za gardło. Post. Domysiewicz w obronie własnej, dla pokonania gwałtu fizycznego na jego osobie - użył bagnetu i cięciem ranił awanturnika w głowę i prawą rękę, poczym przy pomocy innych przybyłych policjantów-doprowadził awanturnika do Posterunku. Awanturnikiem okazał się Niewiarowski Mikołaj z Ciechanowca. Post. Domysiewicz broni - bagnetu użył zgodnie z rozporządzeniem Pana Prezydenta R.P. o użyciu broni.

2/ Użycie broni przez innych funkcjon. publicznych - negatywne.

3/ Zamachy na życie policji i innych funkcjon. publ.: negatywne.

4/ Wystąpienia przeciwko policji i innych funkcjon. publicznym: W okresie sprawozdawczym natotowano 3 opory jednostkowe - sekwestratorom przy ściąganiu podatków, przy których jednak poważniejszych następstw nie było.

5/ Zaburzenia spokoju publicznego - negatywne.

6/ Bezpieczeństwo na kolejach - negatywne.

7/ Uszkodzenie linii telefonicznych - negatywne.

8/ Włamania do urzędów i instytucji publicznych - negatywne.

9/ Ucieczka więźniów: W dniu 14 listopada r.b. post. Cwiertniewskiemu Józefowi, z Poster. w Hajnówce - zbiegł w czasie eskorty z Sądu do Posterunku - zatrzymany Zieniuk Łukasz, mieszkaniec wsi Osówka, gminy Hajnówka, podejrzany o zadanie ciężkiego uszkodzenia ciała, w stosunku do którego Sąd zastosował środek zapobiegawczy - areszt. W dniu 21 listopada r.b. Zieniuk sam zgłosił się do Wiceprokuratora III rej. S.O. w Białymstoku.

10/ Zabójstwa i uszkodzenia ciała: Zanotowano jedno zabójstwo, a mianowicie : W dniu 21.XI r.b. we wsi Czeremcha, gm. Kleszczele, na weselu w domu Kornela Szytyłowicza, pomiędzy uczestnikami wesela - powstała bójka, w czasie której gospodarz domu Kornel Szatyłowicz został uderzony nożem w piersi i poniósł śmierć na miejscu.

Sprawcy zostali zatrzymani.

Ponadto zanotowano 20 wypadków uszkodzeń cielesnych- przeważnie na weselach w czasie zabaw - na tle osobistych animozji.

11/ Rozboje : W okresie sprawozdawczym zanotowano:

a/ w dniu 19.XI r.b. w Czeremsze, w godzinach wieczorowych, mieszkańcy wsi Stawiszcze, gm. Wierzchowice, pow. brzeskiego- Korowaj Michał i Roszczenko Mikołaj, będąc w stanie pijanym, zatrzymali przechodzącego Szepszela Gaiła, mieszkańca Kleszczel i zażądali od niego pieniędzy na wódkę. Gdy Szepszel Gaił odmówił dania pieniędzy, wówczas pobili go, zadając Gaiłowi lekkie uszkodzenie ciała.

116/115

b/ W dniu 7 listopada r.b. w godz. rannych, pomiędzy wsiami Wojtkowice Glinne a Wojtkowice Dady, gm. ciechanowieckiej, na domokrążnego handlarza Falnę Piotra, stałego mieszkańca Warszawy napadł Parzonko Józef, mieszkaniec wsi Leśniki, gm. ciechanowieckiej i po uderzeniu Falnę kamieniem w głowę, zerwał Falnie z ramienia plecak z galanterią drobną, w którym znajdowało się także 400 zł. gotówki, po czym zbiegł do pobliskiego lasu. W lesie na Parzonkę oczekiwał Żero Kazimierz, mieszkaniec wsi Leśniki.

Wszczęto natychmiastowy pościg za sprawcami i zostali oni zatrzymani. Zrabowany łup został w całości odebrany i zwrócony poszkodowanemu.

12/ Podpalenia i pożary : Podpaleń w okresie sprawozdawczym nie było.

13/ Katastrofy - negatywne.

14/ I n n e - negatywne.

1117/16

ROZDZIAŁ III - Ruch zawodowy.

1/ Uwagi ogólne: W okresie miesiąca listopada r.b. na odcinku pracowniczego ruchu zawodowego - zanotowano akcję Związku Klasowego w Hajnówce, w związku ze strajkiem robotników hali dębowej - Zakładów Drzewnych w Hajnówce. Klas. Zw. Zaw. kierował tym strajkiem.

2/ Ruch organizacyjny i zgromadzeniowy :
a/ w dniu 15.XI r.b. w Narwi odbyło się zebranie członków oddziału Zw. Klasowego, w liczbie 7, na którym omawiano sprawy organizacyjne.
b/ w dniu 25 listopada r.b. oddział Zw. Zaw. Rob. Przem. Odzieżowego w Brańsku - urządził zebranie członków, na którym omawiano sytuację żydów na terenie międzynarodowym, oraz na terenie Palestyny w Niemczech. Obecnych na zebraniu było 30 osób.
c/ w dniu 27.XI r.b. w lokalu TUR-u w Bielsku - zebranie delegatów Zw. Zaw. Robotników Rolnych z terenu powiatu bielskiego na którym omawiano sprawy organizacyjne, oraz warunki poprawy pracy i płacy robotników rolnych. Obecnych było 43 osoby.
d/ W dniu 19.XI r.b. odbyła się w Hajnówce konferencja delegatów strajkowych robotników w Zakładach Drzewnych i delegatów Zw. Klas. z przedstawicielami Zakładów Drzewnych w Hajnówce - w celu zlikwidowania strajku.

3/ Akcja prewencyjno-represyjna - negatywne.

4/ Bezrobotni : W okresie sprawozdawczym na terenie powiatu zanotowano 722 bezrobotnych. Z tego na terenie Milejczyc-100 w Narewce - 16, Białowieży 241, Hajnówce 296, w Brańsku 5 i w Siemiatyczach 64. Bezrobotni zgrupowani są przeważnie w Związku Klasowym. Zachowują się spokojnie.
Ponadto w dniu 28 listopada r.b. wskutek złamania się głównego wału transmisyjnego w siłowni Zakładów Drzewnych w Hajnówce, zostały unieruchomione 2 hale tartaczne. W związku z tym przymusowe bezrobocie na terenie Hajnówki - objęło około 600 robotników.

5/ Zatargi zbiorowe - strajki : W dniu 19.XI r.b. w hali dębowej, Zakładów Drzewnych w Hajnówce, zastrajkowali robotnicy w liczbie 100, okupując teren pracy. Przyczyna : przyjęcie z powrotem do pracy robotnika, który na terenie Zakładów pobił innego robotnika. Strajkujący domagali się usunięcia zupełnie z pracy winnego.
Strajk został zlikwidowany w tymże samym dniu.

6/ W n i o s k i : negatywne.

1.11

ROZDZIAŁ IV - Ruch komunistyczny i pokrewne.

A. Ruch komunistyczny.

1/ Ogólna ocena sytuacji : W okresie sprawozdawczym stwierdzono dość ożywioną akcję komunistyczną, na terenie wsi Rajsk, gminy bielskiej, prowadzoną przez stałych działaczy komunistycznych, polegającą na uświadamianiu młodzieży szkolnej w duchu narodowo-białoruskim, domaganiu się szkół w języku białoruskim, wychwalaniu ustroju sowieckiego i t.p. Z inicjatywy komunistów w Rajsku, obrębie szkoły powszechnej, zostały wywieszone kartki, pisane ręcznie w języku białoruskim o treści : " żądamy szkoły w języku białoruskim". Kartki te miały wywiesić dzieci szkolne. Likwidacja akcji komunistycznej w Rajsku - nastąpi w miesiącu grudniu r.b.

Ponadto, na terenie kilku innych miejscowości zanotowano, acz mniej intensywną akcję poszczególnych działaczy komunistycznych, polegającą na radykalizowaniu znajomych przez czytanie literatury komunistycznej.

2/ Ruch organizacyjny : negatywne.

3/ Trockiści i ruch opozycyjny w Kompartii - wogóle: negatywne.

4/ Wystąpienia zewnętrzne : jak w p. I

5/ Wystąpienia na terenie więzień : negatywne.

6/ Terror partyjny: Na terenie wsi Rajsk gminy bielskiej- stwierdzono groźby pobicia, kierowane przez poszczególnych działaczy komunistycznych - do tych osób, których komuniści uważają za donosicieli policji. Sprawa ta jest w rozpracowaniu.

7/ Zaopatrywanie się w broń, przechowywanie broni, ćwiczenia z bronią i wystąpienia zbrojne: negatywne.

8/ Poszczególne kierunki akcji komunistycznej, kampanie, obchody: negatywne.

9/ KZMP. Pionier i organ. Komun. na terenie szkolnym : negatywne.

10/Czerwona Pomoc : negatywne.

11/Akcja represyjno-prewencyjna organów bezpieczeństwa: negatywne.

12/Zwolnienie z więzień i M.O. : w okresie sprawozdawczym nie było

13/Wyroki sądowe w okresie sprawozdawczym nie notowano.

14/Społeczna akcja antykomunistyczna : negatywne.

15/Wiadomości o ruchu komun. za granicą : negatywne.

B. Ruch anarchistyczny:

Negatywne.

ROZDZIAŁ V. Wywrotowa działalność Polskich organ.polit.

Stronnictwo Narodowe:

Akcja przestępcza : W okresie przedwyborczym do Sejmu, prezes Zarządu Pow.S.N. Mierzwiński Michał, własnoręcznie wykonał kilkanaście sztuk plakatów, przeciwwyborczych. Plakaty rozdał członkom S.N. w celu rozkolportowania ich w terenie w dniu wyborów do Sejmu. Miały być one wywieszone na lokalach obwodowych Komisji Wyborczych.

W związku z powyższym - zostali zatrzymani : Mierzwiński Michał, Górski Józef, Kuźma Stanisław, Gąsowski Bronisław, Topczewski Zygmunt, Ostasiewicz Wacław i Falkowski Zygmunt. Po przeprowadzeniu dochodzenia wymienieni zostali przekazani władzom sądowym. W stosunku do pierwszych trzech, Sędzia Okr. Śl. jako środek zapobiegawczy - zastosował areszt, względem Gąsowniego - dozów policji. Inni zostali zwolnieni bez zastosowania środka zapobiegawczego.

13/30/38.IV

Stronnictwo Ludowe : Negatywne .

Nielegalny Obóz Narodowo Radykalny: Negatywne.

Inne ugrupowania polityczne legalne: Negatywne.

Zwalczanie nielegalnych druków : Negatywne.

119
120

ROZDZIAŁ VI. Ukraiński ruch nielegalny.

Negatywne.

ROZDZIAŁ VII. Szpiegostwo. Dywersja.

Negatywne.

120
121

AROSTA POWIATOWY
Bielski Podlaski

Bielsk Podl., dnia 9 /I 1939 r.

Nr. B-42/ 38

ytuacyjne sprawozdanie
zakresu bezpieczeństwa
a miesiąc grudzień 1938 r.

POUFNE

Do

Urzędu Wojewódzkiego

w Białymstoku

/ Wydział Społeczno-Polityczny/

Przedkładam sytuacyjne sprawozdanie z zakresu bezpieczeństwa za miesiąc grudzień 1938 r.

STAROSTA POWIATOWY

St. Myczkowski
Wicestarosta

Otrzymują :

1/ D.O.K.Nr.IX /Sam.Referat Informac./
w Brześciu n.B.

2/ Pan Starosta Powiatowy w Białymstoku

3/ " " " w Ostrowi - Maz.

4/ " " " w Wysoko- Maz.

5/ " " " w Wołkowysku

6/ " " " w Brześciu n.B.

7/ " " " w Pruźnie

8/ " " " w Siedlcach

9/ " " " w Sokołowie

SAMODZIELNY REFERAT INFORMACYJNY D. O. K. IX.
Dnia 12 STCZ. 1939 r. Przydział
Załączników
L. dz. 453

122

Rozdział I. Sytuacja ogólna.

Zorganizowanej akcji komunistycznej na terenie powiatu nie było. Nie stwierdzono również ruchu organizacyjnego. Zanotowano natomiast samorzutną działalność poszczególnych działaczy komunistycznych, polegającą na budzeniu odrębności narodowościowej wśród białorusinów.

Akcję taką stwierdzono w wdóch miejscowościach.

Stan bezpieczeństwa pod względem kryminalnym ogólnie przedstawia się zadawalniająco. Z poważniejszych przestępstw zanotowano :

Usiłowanie rozboju. Sprawcy ujęci i osadzeniu w więzieniu.

Kradzież różnych towarów w sklepie. Sprawcy ujęci.

Włamanie do biura Zarządu Miejskiego w Ciechanowcu i kradzież pieniędzy. Sprawcy ujęci.

Poza tym zanotowano 23 wypadki puszczenia w obieg fałszywych monet.

123

Rozdział II. Bezpieczeństwo ogólne.

1/ Użycie broni przez policję : negatywne.

2/ Użycie broni przez innych funkcjon.publicznych: negatywne.

3/ Zamachy na życie policji i innych funkcjon.publ.: negatywne.

4/ Wystąpienia przeciwko policji i innym funkcjon.publicznym: W okresie sprawozdawczym zanotowano 5 oporów jednostkowych- przeważnie sekwestratorom w czasie ściągania należności podatkowych.

5/ Zaburzenia spokoju publicznego : negatywne.

6/ Bezpieczeństwo na kolejach : negatywne.

7/ Uszkodzenie linii telefonicznych : W dniu 2.XII 1938 r. mieszkaniec wsi Sutno, gminy Mielnik Jędrusiuk Bernard, w czasie pracy na polu przy drodze Sutno-Niemirów. zaczepił pługiem o słup telefoniczny i złamał go. Izolatory z tego słupa oraz drut wzmacniający słup, ogólnej wartości 12 zł. 78 gr. Jędrusiak zabrał. Akt oskarżenia przeciwko wymienionemu skierowano do Sądu Grodzkiego w Siemiatyczach.

8/ Włamania do urzędów i instytucji publicznych: w nocy na 8.XII 1938 r. dokonano włamania do biura Zarządu Miejskiego w Ciechanowcu. Z szuflady biurka sekretarza skradziono 88 zł. 50 gr. W toku dochodzenia ustalono iż sprawcami włamania byli : Topczyłko Stanisław i Tenderenda Lucjan, obaj zamieszkali w Ciechanowcu, ujęto ich i skradzione pieniądze odebrano.

9/ Ucieczki więźniów : negatywne.

10/Zabójstwa i uszkodzenia ciała: Zanotowano 8 wypadków ciężkich uszkodzeń ciała powstałych w czasie bójki na wsiach na tle porachunków osobistych.

11/ Rozboje :

a/ w dniu 1.XII 1938 r. we wsi Paszucka - Buda, gm. Białowieża Dackiewicz Tichon zameldował,że w dniu 27.XI 1938 r. w tejże wsi na ulicy zatrzymali go - Gańko Mitrofan i jego kolega, mieszkańcy wsi Paszuki, gm. Dmitrowicze,pow. brzeskiego, którzy pobili go / lekkie uszkodzenie ciała/, a następnie zabrali Dackiewiczowi rower i za zwrot roweru zażądali wódki. Dackiewicz kupił napastnikom wódki i dając oświadczył im, że o tym doniesie policji. Napastnicy w obawie przed odpowiedzialnością wódki nie przyjęli a rower Dackiewiczowi zwrócili.

b/ w nocy na 2.XII 1938 r. do mieszkania Iwa Hersza właściciela młyna parowego w Milejczycach dostał się nieznany sprawca, uzbrojony w rewolwer i zauważywszy leżącego na łóżku Iwa Hersza krzyknął " ręce do góry", poczym wystrzelił z rewolweru w kierunku sufitu i zbiegł nic nie zabierając. W toku dochodzenia na st.kol. w Siemiatyczach zostali zatrzymani jako podejrzani o usiłowanie tego rozboju Olkowicz Marian, Olkowicz Władysław i Redzik Henryk, pochodzący z powiatu łukowskiego. Przy Olkowiczu Marianie i Redziku znaleziono broń.

12/ Podpalenie i pożary : Podpaleń nie było. Zanotowano natomiast 8 wypadków pożarów przypadkowych, z których 5 powstało wskutek nieostrożnego obchodzenia się z ogniem i 3 w skutek wadliwej budowy przewodów kominowych.

13/ Katastrofy : negatywne.

14/ Inne: negatywne.

124
125

Rozdział III - Ruch zawodowy.

1/ Uwagi ogólne: w przeciągu grudnia 1938 r. na odcinku pracowniczego ruchu zawodowego zanotowano:

a/ Klasowy Zw.Zawod.w Hajnówce prowadził akcję zmierzającą do spowodowania cofnięcia wymówienia pracy robotnikom na kolejach leśnych w Hajnówce i Białowieży.

b/ w Hajnówce,Orli i Milejczycach z pośród członków Klas.Zw. Zaw. wybrano delegatów na Kongres mający się odbyć w Warszawie w dniu 16.I 1939 r.

c/ Wszczęta została akcja w kierunku zorganizowania robotników brukarzy i utworzenia przy Zaw.Zw.Budowl. w Bielsku sekcji brukarzy.

d/ W Bielsku Podlaskim wybrany został nowy zarząd Oddziału Zw. Zawod. Rob.Przem.Spożywczego.

e/ W Milejczycach wybrano nowy zarząd Oddziału Klas.Zw.Zawod.

Ponadto Kol. Zw.Zawod. prowadził dość energiczną akcję w sprawie wyborów samorządowych zmierzającą do wprowadzenia jaknajwięcej swoich ludzi do samorządu.

2/ Ruch organizacyjny i zgromadzeniowy:

a/ W dniu 4.XII 1938 r. w Bielsku Podlaskim odbyło się zebranie członków miejscowego Oddziału Zw. Zawod. Rob.Przem. Spożywczego, na którym omawiano kwestię wzmożenia działalności oddziału, kooptowania nowych członków oraz wybrano nowy zarząd, do którego weszli : 1/ Teleszewski Antoni - prezes, 2/ Wołosiuk Prokop - w. prezes, 3/ Kortnej Sender - sekretarz, 4/ Terespolski Hersz - skarbnik.

b/ W dniu 8.XII 1938 r. w Orli odbyło się zebranie członków sekcji Klas.Zw.Zawod. w liczbie 50 osób przy udziale delegatów z Hajnówki Kontyszewa Grzegorza i Wasiluka Aleksandra. Omawiano sprawę wyboru delegata na kongres do Warszawy na dzień 16 stycznia 1939 r. Na delegata został wybrany robotnik Jerymowicz Aleksander.

c/ W dniu 11.XII 1938 r. w Bielsku Podlaskim odbyło się zebranie robotników brukarzy w celu zorganizowania sekcji przy Zw.Budowl.Wobec przybycia na zebranie bardzo małej ilości osób-sekcja nie została zorganizowana, a wybrany został tylko delegat w osobie brukarza Knitkowskiego Bazyla z Bielska, który będzie na razie reprezentował sekcję brukarzy.

d/ W dniu 11.XII 1938 r. w Białowieży odbyło się zebranie członków Zw.Zawod.Klas.w liczbie 56, na którym omawiano sprawę zatrudnienia robotników członków Zw.Klas.w tartaku Grudek, gdyż rzekomo nie wszyscy robotnicy mają być nadal tam zatrudnieni i ma być obniżona płaca. W wyniku obrad na zebraniu, wybrano delegata w osobie sekretarza Oddziału Gembali Franciszka, który miał wyjechać do Centrali Zw.po instrucje w tej sprawie.

e/ W związku z wymówieniem pracy robotnikom punktu naładunkowego rozładunkowego oraz drużynom konduktorskim kolejek leśnych w Hajnówce i Białowieży / z powodu braku surowca do wywozu z

lasu/ w dniu 13.XII 1938 r. w Dyrekcji L. . w Białowieży odbyła się konferencja przedstawicieli robotników kolejek leśnych oraz Zw.Klas.z przedstawicielem Dyrekcji na której delegaci robotników domagali się prowadzenia robót na kolejkach leśnych bez przerwy i przez wszystkich robotników, a zredukowanie tylko ilości dni pracy do 3-4 dni w tygodniu. Na konferencji przyrzeczono delegatom robotników sprawę ich załatwić pomyślnie.

f/ W dniu 19.XII 1938 r. w Hajnówce odbyło się zebranie robotn. punktu naładunkowego,rozładunkowego oraz drużyn konduktorskich kolejek leśnych w liczbie około 140, na którym po przedstawieniu zebranym wyniku konferencji w dniu 13.XII 1938 r. w Dyrekcji L. . w Białowieży, zebrani postanowili kategorycznie żądać cofnięcia wymówienia pracy. Zgodzili się na redukcję dni roboczych do 2 dni na tydzień. z tym że będą pracowali wszyscy. W razie nie uwzględnienia tych żądań zebrani postanowili bronić się wszelkiemi środkami do strajku włącznie.

g/ W dniu 20.XII 1938 r. w Nurcu odbyło się zebranie zarządu Oddziału Zw.Klas. na którym został wybrany nowy sekretarz zarządu w osobie Szlafsztejna Dawida,kaflarza z Nurca.

h/ W dniu 21.XII 1938 r. w Hajnówce odbyła się konferencja delegatów Zw.Klas. i robotników kolejek leśnych z kierownikiem kolejek inż. Szrederem w sprawie wysuniętych żądań robotników punktu naładunkowego i rozładunkowego oraz drużyn konduktorskich. Konferencja wyniku nie dała.

i/ W dniu 22.XII 1938 r. w Hajnówce odbyła się konferencja przedstawicieli Klas.Zw.Zawod. i robotników kolejek leśnych z kierownikiem kolejek inż. Szrederem. Na konferencji uchwalono, że wymówienie pracy robotnikom punktu naładunkowego,rozładunkowego,przeładunkowego oraz drużynom konduktorskim w zasadzie nie zostaje cofnięte. Robotnicy jednak będą pracowali bez przerwy 2-3 dni w tygodniu w zależności od dowozu surowca z głębi lasu. Umowa ta została przez zebranych przyjęta i podpisana.

j/ W dniu 26.XII 1938 r. we wsi Treścianka, gminy Narew odbyło się zebranie członków sekcji Zw. Zawod.Transportowców w liczbie 20, na którym pozostawiono wstrzymać dalszą działalność w sekcji z powodu aresztowania sekretarza Oddziału Zw.w Sotrykach, pos. wołkowyskiego, podejrzanego o działalność wywrotową. Członkowie sekcji obawiają się by dalsza ich działalność nie spowodowała aresztowań i członków sekcji w Treściance.

k/ W dniu 30.XII 1938 r. w Milejczycach odbyło się zebranie członków miejscowego Oddziału Zw.Zawod.Klas.w liczbie 30 osób, na którym wybrano nowy zarząd Oddziału w osobach : 1/ Kosz Stanisław - prezes, 2/ Bojeński Stefan - w.prezes, 3/ Rus Michał - sekretarz, 4/ Słokotowicz Józef - skarbnik.

4/ Bezrobotni : w okresie sprawozdawczym na terenie powiatu zanotowano 808 bezrobotnych z tych na terenie: Hajnówki 304, Milejczyc-68, Białowieży - 104, Brańska - 16, Bielsk Podlaski-xxx 230, Siemiatycze-65,Narewka - 16 i Orla 5. Nastrój wśród xxxxxxxxxxxx bezrobotnych spokojny, działalności wywrotowej wśród nich nie stwierdza się, zgrupowani są przeważnie w Zw.Zawod.Klasowych.

5/ Zatargi - zbiorowe - strajki : negatywne.

6/ W n i o s k i : negatywne.

12/12A

7/ U w a g i : W kaflarni Radzyńskiego w Siemiatyczach z powodu braku pracy, została wymówiona praca 3 robotnikom dziennym z terminem wymówienia 24.XII 1938 r. Ogółem w fabryce tej zatrudnionych jest 84 robotników dziennych. W dniu 30.XII 1938 r. 40 robotników dniówkowych nie przybyło zupełnie do pracy i przez delegatów wysunęli żądania cofnięcia wymówienia pracy wspomnianym 3 robotnikom. Ponieważ kaflarnia Radzyńskiego nie posiadała zupełnie surowca, w dniu 2.I 1939 r. praca została wstrzymana do czasu zakupu i zwiezienia surowca.

Z dniem 7 i 15.XII 1938 r. uruchomiony został na razie na 2 zmiany tartak państwowy w Nurcu.

1/1988

Rozdział IV. Ruch komunistyczny i pokrewne.

A. Ruch komunistyczny.

1/ Ogólna ocena sytuacji : w okresie sprawozdawczym na terenie powiatu stwierdzono samorzutną akcję poszczególnych działaczy komunistycznych we wsiach białoruskich, która polegała na słuchaniu agitacyjnych audycji sowieckich, prowadzeniu akcji prokomunistycznej wśród dzieci w wieku szkolnym, domaganiu się szkół w języku białoruskim, odmawianiem nauki religii w szkołach, akcji bezbożniczej, szkalowaniu Państwa Polskiego, wyszydzaniu władz i t.p. Akcja ta najbardziej poczęła się rozszerzać na terenie wsi Rajsk, gminy Bielsk, w Hajnówce na terenie Zw. Zawod. oraz częściowo we wsi Plutycze, gminy Wyszki.

W związku z powyższym w dniu 15.XII 1938 r. przystąpiono do likwidacji tej działalności, przy czym zatrzymano 9 osób. Dochodzenie w toku.

2/ Ruch organizacyjny: zorganizowanej akcji komunistycznej na terenie powiatu nie notowano. Również nie notowano ruchu organizacyjnego.

3/ Trockiści i ruch opozycyjny w Kompartii - wogóle: negatywne.

4/ Wystąpienia zewnętrzne: w połowie grudnia 1938 r. na budynku szkoły powszechnej w Plutyczach, gminy Wyszki ujawniono napis ołówkiem w języku polskim: " nie chcemy Polski, chcemy białorusi i szkoły białoruskiej". Napis ten miał uskutecznić uczeń IV klasy tejże szkoły Popławski Mikołaj. Sprawa w rozpracowaniu.

5/ Wystąpienia na terenie więzień : negatywne.

6/ Terror partyjny : w dniu 7 grudnia 1938 r. w zagrodzie teściowej Pawła Czerwińskiego we wsi Rajsk ujawniono list adresowany do Pawła Czerwińskiego, w którym komuniści grozili śmiercią Czerwińskiemu za złożenie zeznań na niekorzyść komunistów, w czasie likwidacji organizacji komunistycznej w roku 1834/35.

7/ Zaopatrywanie się w broń, przechowywanie broni, ćwiczenia z bronią i wystąpienia zbrojne: negatywne.

8/ Poszczególne kierunki akcji komunistycznej, kampanie, obchody: negatywne.

9/ KZMP. Pionier i organ. komun. na terenie szkolnym : negatywne.

10/ Czerwona Pomoc : negatywne.

11/ Akcja represyjno- prewencyjna organów bezpoeczeństwa: w czasie likwidacji działalności wywrotowej we wsi Rajsk i Hajnówce dokonano kilkanaście rewizyj, w wyniku których u Grzegorza Wróblewskiego we wsi Deniski, gminy Bielsk znaleziono literaturę komunistyczną, notatki o treści politycznej i legalną białorusk literaturę o podłożu komunistycznym. Zatrzymano 9 osób względem których Sędzia Okręgowy Sledczy jako środek zapobiegawczy zastosował areszt.

124
125

12/ Zwolnienie z więzienia i M.O. : negatywne.

13/ Wyroki sądowe : negatywne.

14/ Społeczne akcje antykomunistyczne : negatywne.

15/ Wiadomości o ruchu kom. za granicą : negatywne.

B. - Ruch anarchistyczny:

Negatywne.

AAN
130

ROZDZIAŁ V. Wywrotow działalność
Polskich organ. polit.

1/ Stronnictwo Narodowe - negatywne.

2/ Nielegalny Obóz Narodowo Radykalny: negatywne.

3/ Stronnictwo Ludowe - negatywne.

4/ Inne ugrupowania polityczne - negatywne.
legalne

5/ Zwalczanie nielegalnych druków - negatywne.

ROZDZIAŁ VI. Ukraiński ruch nielegalny.
Negatywne

ROZDZIAŁ VII . Szpiegostwo, dywersja.

Negatywne.